

บทบาทสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาท้องถิ่น

The Role of Universities in Developing Local Areas.

บรรยายพิเศษโดย ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.วิษณุ เครืองาม

นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วันที่ 29 ตุลาคม 2551 ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

เมื่อเช้านี้เรามีการประชุมสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาคณะใหม่เป็นนัดแรก จาก การที่ได้ประชุมพูดจากัน ไม่ว่าจะป็นวาระใดเรื่องอะไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่ากรรมการสภามหาวิทยาลัยหลายท่านก็จะวกกลับเข้าอยู่ประโยคหนึ่งที่ว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏจำเป็นจะต้องมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งเป็นทั้งอุดมการณ์และปรัชญาที่สำคัญ ถ้าไม่มีประโยคนี้ตั้งแต่แรกมหาวิทยาลัยคงจะตั้งขึ้นไม่ได้เลย หรือตั้งขึ้นก็ไม่เป็นนิติบุคคล แต่เพราะความเชื่อความไว้วางใจว่าประเทศไทยไม่ใช่กรุงเทพมหานคร หากแต่ยังประกอบด้วยท้องถิ่นต่าง ๆ อีกมาก และท้องถิ่นนั้นจะมีความรุ่งเรืองไม่ได้ถ้าไม่มีการพัฒนาคุณภาพชีวิต คุณภาพประชากร และการพัฒนานั้นก็จะทำโดยรัฐไม่ได้ ถ้าไม่ได้อาศัยการระดมภูมิปัญญา ความรู้ ประสบการณ์ทั้งหลายของคนไปช่วยกัน และหน่วยงานที่จะทำหน้าที่นี้ได้ดีที่สุด คือ สถาบันอุดมศึกษา จุดนั้นเองที่ทำให้ราชภัฏเกิดขึ้นและเจริญเติบโตก้าวหน้ามาจนถึงบัดนี้ ปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยราชภัฏอยู่ทั่วประเทศถึง 40 แห่ง เฉพาะในภาคใต้มี 5 แห่ง

ความจริงที่เรียกกันว่าสถาบันอุดมศึกษานั้น ในประเทศไทยมีอยู่หลายประเภท มีของเอกชน ของรัฐ ของคณะสงฆ์ และยังมีอยู่อีกประเภทหนึ่งคือ สถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทาง ของเอกชน เช่น มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ของรัฐเดี่ยวเราค่อยพูดกัน ของคณะสงฆ์มีอยู่ 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งสอนให้พระเล่าเรียน และมีมหาวิทยาลัยอยู่ทั่วประเทศ แม้แต่จังหวัดสงขลาก็มี ส่วนสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทาง เช่น โรงเรียนนายร้อย จ.ป.ร โรงเรียนนายร้อยตำรวจ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันสมเด็จพระบรมราชชนก สถาบันสมเด็จพระบรมราชชนนี เป็นต้น นั่นถือว่าเป็นสถาบันอุดมศึกษาพิเศษเฉพาะทาง ส่วนสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจะแบ่งเป็นส่วนของรัฐชนิดที่เป็นส่วนราชการ เช่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นของรัฐแต่ไม่เป็นส่วนของราชการ โดยแยกออกมานอกระบบ เป็นหน่วยงานของรัฐนำงบประมาณไปจัดสรรเอง เช่น มหาวิทยาลัยทักษิณ เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยตั้งขึ้นมาเพื่อวัตถุประสงค์พิเศษ เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งเข้ามาอยู่ในหน่วยงานเดียวกันหมด คือ กระทรวงศึกษาธิการ ก็อาจจะขลุกขลักกันอยู่บ้างเพราะเดิมที่เป็นลูกคนละพ่อคนละแม่ วันนี้ กวาดต้อนมาอยู่ที่เดียวกันหมด บางครั้งอาจจะต้องอึดอัดเพราะต้อง มาใช้กฎระเบียบเดียวกัน

ย้อนกลับมาถึงมหาวิทยาลัยราชภัฏซึ่งเป็นหนึ่งในสี่ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เป็นส่วนราชการ แต่มีความแปลกแตกต่างจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการ ดังเช่นกรณีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพราะเป็นส่วนราชการที่มีอะไรพิเศษกว่าพวกนั้น และความพิเศษที่ว่านี่คือความผูกพันในท้องถิ่น มหาวิทยาลัยอื่นที่เป็นส่วนราชการนั้นได้ตั้งขึ้นมาเพื่อให้ผูกพันกับประเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ไม่ได้มีบทบาทโดยตรงที่จะต้องทำงานให้ท้องถิ่น มหาวิทยาลัยอื่นที่เป็นส่วนราชการนั้นได้ตั้งขึ้นมาเพื่อให้ผูกพันกับประเทศ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ไม่ได้มีบทบาทโดยตรงที่จะต้องทำงานให้ท้องถิ่น ถ้าอยากจะทำถือว่าเป็นงานรอง เวลาของงบประมาณที่จะทำอะไรเพื่อท้องถิ่น สำนักงานงบประมาณก็จะตรวจเช็คว่าคุณได้ไปแล้ว คุณทำก็ได้อยู่หรอกแต่ไม่ใช่หน้าที่ที่คุณจะต้องทำ แน่ใจหรือว่าอยากทำ แต่กรณีมหาวิทยาลัยราชภัฏไม่ว่าที่ไหนก็ตามทั้ง 40 แห่ง ของบมาเพื่อจะทำอะไรให้ท้องถิ่น ถือว่ามี priority อันดับหนึ่งเพราะเป็นหน้าที่ที่ต้องทำ เนื่องจากถ้าท่านไม่ทำแล้วใครจะทำ เขาฝากการดูแลท้องถิ่นไว้ในมือท่านแล้ว เมื่อไรที่มหาวิทยาลัยราชภัฏคิดจะทำอะไรที่ไม่ใช่ท้องถิ่น เมื่อนั้นสำนักงานงบประมาณก็จะหลิวตามอง เหมือนมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่อยากจะทำอะไรเพื่อท้องถิ่น คือมันกลับหัวกลับหางกันไปหมด

มหาวิทยาลัยราชภัฏนั้นมีความผูกพันกับท้องถิ่นอย่างที่ผมว่า และเรื่องนี้ไม่ได้พูดเองเออเอง ไม่ได้ทักท้วงเอาเองว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาจึงต้องทำอะไรเพื่อสงขลา และมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตต้องทำอะไรเพื่อภูเก็ต อยากทำไม่อยากทำ ชอบหรือไม่ชอบ ท่านถูกบังคับให้ทำและการบังคับนั้นเริ่มตั้งแต่ร่างพระราชบัญญัติเข้าคณะรัฐมนตรี เมื่อครั้งที่กระทรวงศึกษาธิการบากหน้าไปบอกกับ ครม. ว่าให้พวกเราเป็นนิติบุคคลเถอะครับ เรารอมา 10 ปีแล้ว เราโตพอ เราทำได้ รัฐบาลไม่ค่อยแน่ใจหรอกว่าทำได้ แต่เอาละเมื่อท่านรับปากว่าท่านทำได้ ทำอะไรได้ก็พัฒนาท้องถิ่น กัดกลงปลงใจประกาศอิสรภาพให้ ให้ท่านเป็นนิติบุคคล คำว่านิติบุคคลยิ่งใหญ่มาก เพราะแปลว่าจัดซื้อจัดจ้างได้ ของงบประมาณเองได้ วางแผนเองได้ จัดการเองได้ เจ็บเองก็ได้ เพราะเจ็บเองได้นี้แหละเขาจึงหวังการเป็นนิติบุคคล แต่เอาละเมื่อท่านบอกว่าดูแลได้ก็เอาไปเลย กว่าที่ท่านจะเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นนิติบุคคล ท่านเป็นสถาบันราชภัฏมาก่อน และตอนนั้นไม่ได้เป็นนิติบุคคลหรอก และก่อนจะเป็นสถาบันราชภัฏ ท่านเป็นวิทยาลัยครู เป็นโรงเรียนฝึกหัดครูมาก่อนนั้นยิ่งเล็กลงไปอีก วันหนึ่งก็เติบโตขึ้นมาจนเป็นสถาบันราชภัฏ ซึ่งเดิมรัฐบอกพอแล้วเบรคไว้แค่นี้ แม้บางแห่งมีศักยภาพที่จะทำอะไรได้เยอะไม่แพ้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แต่ก็มีเยอะที่ไม่มีศักยภาพ แล้วจะให้เป็นนิติบุคคลได้อย่างไร เอาอย่างนี้ไหมถ้าเป็นก็ให้เป็นบางแห่ง บางแห่งไม่ให้เป็น

วันนั้นผมจำได้ผมอยู่ในคณะรัฐมนตรียกตัวอย่างในนั้นว่า อย่าง สถาบันราชภัฏจันทรเกษม สถาบันราชภัฏสวนดุสิต สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา เขาใหญ่เขาเป็นได้เอาไปเลย ยกตัวอย่างได้เพราะเขาเป็นประเภทเติบโตคือบรรลุนิติภาวะ แล้วก็มีการบอกอย่างโน้นอย่างนี้อ่าไปเอ่ยชื่อเขาเลยนะครับ เป็นไม่ได้หรอกนิติบุคคล เป็นก็เลี้ยงตัวเองไม่ได้ ผู้แทนกระทรวงศึกษาที่ไปชี้แจงท่านย้อนประโยคเดียวว่า ถ้ารัฐเลือกที่รักมักที่ชังอย่างนั้นจะอยู่กับยากปกครองลำบาก ถ้าไม่ให้ก็อย่าให้เลย ถ้าให้ก็ต้องให้ทั้งหมด เมื่อซังหน้าหนักแล้วเขาถึงบอกว่าให้ทั้งหมด ใครคบกับ

ราชการต้องรู้ไว้อย่างหนึ่งว่า ราชการมักจะคิดว่าฝนต้องตกทั่วฟ้า คือ ต้องเหมือน ๆ กัน เอกชนไม่ค่อยคิดอย่างนั้นหรอก เขามักคิดว่าทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว ใครเล็กก็ต้องค่อย ๆ เติบโต ใครใหญ่ก็โตเต็มที่ ราชการบังเอิญไปคิดอย่างนั้นไม่ได้ เพราะฉะนั้นรัฐวิสาหกิจนั้นมีทั้งที่ทำกำไรมหาศาล มีงบประมาณมาก อย่างเช่น ป.ต.ท หรือการไฟฟ้าฝ่ายผลิต แต่รัฐวิสาหกิจที่เจ๊งตลอด เช่น ข.ส.ม.ก หรือ ร.ส.พ ก็มี แต่เพราะมันรัฐวิสาหกิจเหมือนกันฝนมันต้องตกทั่วฟ้า ท่านจึงทราบว่ามีหนึ่งผู้ว่าการไฟฟ้าฝ่ายผลิต ผู้ว่า ป.ต.ท กับผู้อำนวยการ ข.ส.ม.ก ร.ส.พ นั้นเงินเดือนเท่ากัน เพราะอะไรก็เป็นเพราะ มันคือรัฐวิสาหกิจ เป็นไปได้อย่างไรอธิบดีกรมนี้เงินเดือนมากกว่ากรมอื่น เพราะกรมนี้ใหญ่กรมนี้เล็กไม่ได้ ขึ้นชื่อว่าอธิบดีมันคือส่วนราชการเท่ากัน ฝนมันต้องตกทั่วฟ้า กรมต่อกรมเป็นอย่างนั้นฉันใจ รัฐวิสาหกิจต่อรัฐวิสาหกิจก็เป็นฉันนั้น

มาถึงราชภัฏมันจะใหญ่จะเล็ก จะอยู่ในกรุงเทพฯ หรืออยู่บ้านนอก มันจะโตหรือไม่โต เขาก็ต้อง treat คือถือปฏิบัติเหมือนกัน ในวันที่รัฐต้อง make decision คือตัดสินใจว่าจะให้ท่านเป็นนิติบุคคลหรือไม่นั้นเขาคิดหนัก เพราะใน 40 แห่งนั้นมีที่เจริญจริง ๆ ก้าวหน้าจริง ๆ พัฒนาจริง ๆ แต่ที่เลี้ยงตัวเองไม่ค่อยจะรอดกร๊อก ๆ แกร๊ก ๆ มันก็มีจริง ๆ ในที่สุดเขาก็ตัดสินใจว่าเขาให้เพราะเขาเชื่อประโยคเดียวว่า ประเทศต้องพัฒนาท้องถิ่น รัฐบาลจะทุ่มให้กับท้องถิ่นอย่างเดียวไม่ได้ ต้องอาศัยราชภัฏทำให้จุดนี้เขาถึงปล่อยให้ราชภัฏตั้งขึ้นเป็นนิติบุคคลและก็ทำงาน ถ้าใครยังไม่รอดต่อไปเขาก็คิดว่าเอามายุบรวมกันซะ ซึ่งความคิดมันคืออยู่นะครับ และที่ผมบอกว่าสิ่งที่ภาษาฝรั่งเศสเขาเรียกว่า Manage ภาษาไทยเรียกว่า บัญชาสวรรค์ บัญชาสวรรค์ว่าราชภัฏจะต้องทำงานให้กับท้องถิ่น พัฒนาท้องถิ่น มันเป็นปัญหาที่ปฏิเสธไม่ได้ หลีกเลี่ยงไม่ได้แล้ว เพราะไปรับปากมาไปสัญญาามา ตอนสัญญาใน ครม. มันก็อย่างหนึ่งอยู่ไปอยู่มากก็กลัวล้ม ไปสัญญาในสภา ก็อย่างหนึ่ง อยู่ไปอยู่มากก็กลัวล้มอีก เพื่อกันไม่ให้ล้มใครจะอยู่ใครจะไปก็ต้องจำกันได้ เขาเลยดอกตะปูปิดฝาโลงตรึงไว้ในพระราชบัญญัติ ครอบคืบที่พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏยังอยู่ เปิดขึ้นมาที่ไรก็พบว่ามันมีบัญชาสวรรค์อยู่ว่าราชภัฏต้องทำงานกับท้องถิ่น หนีไม่พ้นเลย แล้วปกติถ้าจะเขียนก็เขียนสักที่หนึ่งก็พอแล้ว อะไรกันก็ไม่รู้เขียนเต็มไปหมด เกือบจะทุกมาตราเลย เปิดไปตรงไหนก็เจอแต่ท้องถิ่น แพรวพราวไปหมดเพราะเขากลัวล้ม ผมเปิดเล่น ๆ เจอตั้ง 10 แผ่น ผมไม่เคยเห็นกฎหมายไหนพูดถึงคำใดคำหนึ่งได้มากขนาดนี้ ชุกชุมเท่านี้ ไม่เคยเห็น เช่น พุด พ.ร.บ. มหาวิทยาลัยราชภัฏว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏจะต้องพัฒนาท้องถิ่นเริ่มต้นก็เอาก่อนแล้ว สองพุดว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏต้องเชิดชูภูมิปัญญาท้องถิ่น สาม เขาบอกว่าจะต้องผลิตบัณฑิตให้บัณฑิตมีความผูกพันกับท้องถิ่น ถ้าผลิตบัณฑิตจบจากที่ไหนไปที่อื่นหมดแสดงว่าไม่ประสบความสำเร็จ สี่ เขาบอกว่าจะต้องช่วยให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความเท่าทันในการเปลี่ยนแปลงของโลก โลกมันเปลี่ยนแปลงไปโลกาภิวัตน์มันอย่างนั้น ธนาคารเมืองนอกมันเจ๊ง หุ่นมันตก ภาวะวิกฤตโลกร้อน เหล่านี้คือความเปลี่ยนแปลงของโลก ดังนั้นราชภัฏตั้งอยู่ที่ไหนต้องทำให้ท้องถิ่นรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของโลก ห้า เขาบอกว่าจะต้องสร้างความเป็นเลิศในทางวิชาการ โดยยึดหลักภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล หก เขาพูดถึงเรื่องการส่งเสริมสร้างวัฒนธรรมในท้องถิ่น จะรำโนราอะไรก็รำไป เจ็ด พูดถึงการที่จะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากรท้องถิ่น ได้แก่ วงการศาสนา นักธุรกิจ และนักการเมืองท้องถิ่น ต้องจับพวกนั้นมาเรียนมาอบรม และพูดถึงเรื่องที่จะต้องส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นรู้จักการประกอบสัมมาอาชีพ พูดถึงเรื่องการสืบสานโครงการอันเนื่องมาจาก

ราชดำริที่อยู่ในท้องถิ่น พูดถึงเรื่องการร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อ.บ.ต อ.บ.จ และเทศบาล 10 แห่ง พอพูดถึงว่าต้องอย่างนั้นต้องอย่างนี้ เดี่ยวราชภัฏก็จะถามมาแล้วจะเอาเงินที่ไหนทำ เขาก็ใส่ให้อีกมาตราหนึ่ง ทั้งนี้รายได้ของราชภัฏนั้นให้มาจากเรื่องนั้นเรื่องนี้ ให้มาจากงบประมาณแผ่นดินและมาจากงบประมาณราชการส่วนท้องถิ่น เขาคิดเรื่องเงินไว้ให้ ทีนี้พอได้เงินท้องถิ่นแล้วมาทำงานเพื่อท้องถิ่น เดี่ยวก็กลัวเอาคนกรุงเทพฯมาทำ เขาบอกว่ากรรมการสภามหาวิทยาลัยครึ่งหนึ่งต้องเป็นคนในท้องถิ่น **สรุปขึ้นก็ท้องถิ่น ลงก็ท้องถิ่น หายใจเข้าก็ท้องถิ่น หายใจออกก็ท้องถิ่น บัดนี้ต้องถามว่าทำไปได้ก็ซื้อแล้ว ทำไปได้ก็เรื่อง**

คนที่เป็นผู้บริหารผมว่าจิตสำนึกเรื่องนี้เขามี เพราะหน้าที่ผู้บริหารคือเปิด พ.ร.บ อ่านทุกวัน เพราะว่าอาจจะถูกฟ้องเอาได้ง่าย ๆ แต่ปัญหาว่ามหาวิทยาลัยไม่ได้มีอธิการคนเดียว ไม่ได้มีแค่ผู้บริหาร ยังมีคณบดี บุคลากร และพนักงานของมหาวิทยาลัย และลงไปก็ยังมีส่วนนักศึกษา มีนักรกการโรง ที่ประกอบกันขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย คนเหล่านั้นเข้าใจสจริต เข้าใจหลักการ เข้าใจอุดมการณ์ที่ว่า มหาวิทยาลัยต้องคู่กับท้องถิ่นหรือไม่ เพราะถ้าปล่อยให้อธิการหรือสภามหาวิทยาลัยเข้าใจอยู่เอง คนอื่นไม่ต้องเข้าใจ เอาไว้เข้าใจตอนมาเป็นอธิการ มหาวิทยาลัยจะไปไม่รอดเพราะทำอะไรจะถูกขัดขวางไปหมด ทำไม่ต้องทำอะไรอะไร หนัก ๆ เข้าผมได้ยินมาเองกับหูบางแห่งเขาบอกวันนี้โลกมันกลม เราต้องไประดับโลก อินเตอร์ เวิร์ล คลาส ถามว่าคุณพูดเรื่องนี้ทำไม พูดก็ถือว่าอย่าไปยุ่งกับเรื่องท้องถิ่นเลย มันต้องโกอินเตอร์ นั่นไม่ใช่อุดมการณ์ของราชภัฏ ถ้าท่านทำเรื่องท้องถิ่นแล้วโกอินเตอร์ได้ก็ไม่ว่ากัน คู่กันก็ได้ แต่ต้องทำเรื่องท้องถิ่น ท่านอาจจะโกอินเตอร์เพื่อเอาเงิน โกอินเตอร์มาพัฒนาท้องถิ่นก็ยิ่งดีใหญ่ แต่ที่เขากลัวคือท่านโกอินเตอร์แล้วท่านทิ้งท้องถิ่น อย่าลืมว่าในพระราชบัญญัติเขาพูดถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล ที่เรากลัวคือท่านเอาแต่ภูมิปัญญาสากลแล้วลืมภูมิปัญญาท้องถิ่น กลัว ถัดมาคือท่านเอาภูมิปัญญาไทยแต่ท่านทิ้งภูมิปัญญาท้องถิ่น นั่นใครที่จะมาเป็นผู้บริหารหรือ บุคลากร จะต้องเข้าใจในสิ่งเหล่านี้ทั้งหมด และต้องภูมิใจนะ อย่าไปนึกว่านี่คือภาระ นี่คือสิ่งที่ฝรั่งเรียกว่า burden มันเป็นภาระที่เป็นเกียรติยศ

การที่ประเทศชาติฝากท้องถิ่นไว้กับท่าน อาจจะมีบางคนอยากถาม แล้วนำถามมากเลยวาท้องถิ่นคืออะไร หลายคนพอเอ่ยถึง ม.ราชภัฏแล้วพูดถึงบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น นึกถึงเขารูปช้าง นึกถึงสำโรง นึกถึงบ่อข่าง ไม่ใช่ะ ที่บอกให้ทำเพื่อท้องถิ่น ท้องถิ่นนั้นไกลกว่านั้นนะครับ นึกถึง อ.บ.ต ก็ไม่ใช่ะครับ สมัยนี้เวลามีคำอะไรในกฎหมายแล้วสงสัยว่ามันคืออะไร ท่านรู้ไหมว่าเราจะรู้ได้อย่างไรว่ามันคืออะไร จะหาความหมายของมันได้จากที่ไหน ที่กฎหมายพูดถึง 10 แห่งว่าราชภัฏต้องทำงานเพื่อท้องถิ่น เวลาถามแล้วมันคืออะไรท้องถิ่น แล้วท้องถิ่นนี้มันคืออะไร ท่านจะได้ความกระจ่างแจ้งนี้มาจากไหน นักกฎหมายเขารู้ นักอื่นเขางง ๆ กันอยู่นานแล้ว วันนี้ไม่ควรจะงงแล้ว

คุณสมัครออกจากนายกเพราะไปออกโทรทัศน์รายการชิมไปบ่นไป รัฐธรรมนูญเขาเขียนเอาไว้ว่านายกรัฐมนตรีจะต้องไม่เป็นลูกจ้าง ศาลรัฐธรรมนูญตัดสินแล้วว่าคำว่า ลูกจ้าง คืออะไร ให้เปิดพจนานุกรม ตอนแรกที่คุณสมัครไปออกรายการโทรทัศน์ชิมไปบ่นไป ผมว่าท่านเปิดแล้วละ แต่ท่านเปิดกฎหมาย แล้วกฎหมายเขียนว่าลูกจ้าง คือ คนที่อยู่ใต้บังคับบัญชาคนอื่น รับเงินแล้ว

ทำงานให้เขา แล้วเขาก็สั่งเราได้ เรียกว่า ลูกจ้าง คุณสมภารก็ว่าผมไปออกโทรทัศน์ผมก็ไม่ได้ไป ฟังคำสั่งกับบัญชาของใคร ผมอยากไปผมก็ไป ผมไม่อยากไปผมก็ไม่ต้องไป คำจ้างผมก็ไม่ได้เอา นายผมก็ไม่มี เพราะฉะนั้นผมก็ไม่ใช้ลูกจ้างตามพระราชบัญญัติ เพราะฉะนั้นผมจึงออกรายการโทรทัศน์รายการชิมไปปนไป พอท่านถูกฟ้องคดีขึ้นศาลรัฐธรรมนูญ ศาลบอกไม่ใช่ เปิดตามกฎหมาย ไม่ได้ ต้องเปิดตามพจนานุกรม พอเปิดพจนานุกรม โครมเข้า พจนานุกรมเขียนว่า ลูกจ้าง หมายถึงคนที่รับทำกรงาน ไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่ ไม่ว่าจะเขาจะบังคับบัญชาหรือไม่ ไม่ว่าจะโดยวิธีใด ไม่ว่าจะทำเป็นรายวัน รายชั่วโมง รายอาทิตย์ รายเดือน รายปี หรือนาน ๆ ครั้ง หรือนึกอยากไปเมื่อไรก็ไป คือ ลูกจ้างทั้งสิ้น พอใช้นิยามนี้เท่านั้นคุณสมภารต้องออก

คำว่าท้องถิ่นก็ต้องเปิดพจนานุกรม ถ้าไม่เปิดพจนานุกรมหลายคนก็ถึงเขาอุปซำง สำโรง บ่อียง อยู่แถวนี้ แต่พอเปิดพจนานุกรม ท้องถิ่น (local) พจนานุกรมอธิบายไว้ดีเลย คือ ชุมชนใดก็ตามที่ไม่ใช่เมืองหลวง แลแยกตัวอย่างอื่น เช่นคำว่า เวลาท้องถิ่นไม่ใช่เวลาของตำบลใดตำบลหนึ่ง แต่เวลาท้องถิ่นคือเวลาของประเทศไทยทั้งประเทศ ซึ่งต่างจากเวลากรีนิช ประเพณีท้องถิ่นไม่ใช่ ประเพณีที่มีกันอยู่แถว ๆ บางดานหรือควนหิน แต่ประเพณีท้องถิ่น คือ ประเพณีที่ทำกันทั่วไปในละแวกนี้ ซึ่งมีนจะกินตั้งแต่นครศรีธรรมราช มาจนถึงสุโขทัยไกลก็ได แต่มันต้องไม่ใช่ประเพณีที่ทำกันอยู่ที่กรุงเทพฯ สงกรานต์มอญพระประแดงเป็นประเพณีท้องถิ่นของมอญพระประแดง ไม่ใช่ ประเพณีท้องถิ่นของชาวสงขลา ชักพระเป็นประเพณีของชาวสงขลา แต่ชักพระเขาก็ทำตั้งแต่ นคร ศรีธรรมราชลงมา ชักพระจึงเป็นประเพณีท้องถิ่นทั่วไป แต่ไม่ใช่ประเพณีท้องถิ่นของนครพนม ไหลเรือไฟเป็นประเพณีท้องถิ่นของอีสานทั้งหมด แต่ไม่ใช่ประเพณีท้องถิ่นของสุพรรณบุรี ันท้องถิ่น มันกว้างกว่าที่เราในีกว่าคือจังหวัดหนึ่ง

ฉะนั้นเวลาบอกว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏจะต้องทำงานเพื่อท้องถิ่น พัฒนาท้องถิ่น ส่งเสริม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้เงินท้องถิ่น ย้อนกลับมาดูแลท้องถิ่น มันมากกว่าตัวสงขลา จึงไม่ผิดว่าราชภัฏ สงขลา จะขยับไปทำอะไรที่สตูลหรือที่ตรัง อย่าไปทับเอาพื้นที่ที่ราชภัฏอื่นเขาดูแลอยู่แล้วกัน เดียว จะเชื่อว่าผมบอกว่าคุณก็ท้องถิ่นนี้ก็ท้องถิ่น ถ้ามันขึ้นไปกำแพงเพชร ขึ้นไปลำปาง ขึ้นไปสุพรรณบุรี ก็ไปตีกับเขาที่นั่นแหละ แปลว่าท่านมีสิทธิ์นิยามได้เองนะครับว่าท้องถิ่นของท่านคืออะไร แล้วก็ทำงานไปตามนั้น นี่คือการผูกพันของราชภัฏที่มีกับท้องถิ่น ซึ่งจำเป็นมากที่ต้องมีบทบาท คราวนี้ถามว่าแล้วมหาวิทยาลัยราชภัฏทำอะไรกับท้องถิ่นได้บ้าง 10 อย่าง เมื่อฟังดูแล้วยากไป ไหนลองกรุปเป็นกลุ่ม ๆ ใหญ่ ๆ สำคัญ ๆ ผมพอจะยกตัวอย่าง ได้ 6 เรื่องใหญ่ ๆ ที่เชื่อว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาจะต้องทำ และเชื่อว่าทำได้ หรือท่านจะอยากทำไม่อย่างทำ ราชภัฏอื่นก็ทำกันอยู่แล้ว แต่เขาทำในท้องถิ่นเขา เราก็ทำในท้องถิ่นเรา และท้องถิ่นเราคืออะไร ท่านก็หาเอง กำหนดเข้า จะเอาจังหวัดนั้นเมืองนี้ เว้นตรงนั้น เว้นตรงนี้ได้ ภาคใต้มีราชภัฏอยู่แล้ว 5 แห่ง ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา และยะลา แต่มีหลายจังหวัดแถวนี้ที่ไม่ได้อยู่ในอาณาเขตของราชภัฏใด ก็เลือกเอาว่าเราอยากไปทำที่ตรงไหน เราอยากไปทำที่พัทลุงแต่คิดว่ามหาวิทยาลัยทักษิณเขาทำอยู่แล้ว เราก็อย่าไปยุ่ง แต่ที่จริงก็เป็นท้องถิ่นของเรา แต่ทำไมจะต้องไปทำซ้ำซ้อนกับที่คนอื่นเขาทำ ทำแต่ละแห่งใช้ทรัพยากรเยอะ ใช้คนเยอะ ใช้เงิน มากใช้ไหมครับ ถ้าที่ตรงไหนเขาทำได้อยู่แล้วเราก็อย่าไปยุ่ง เราก็ไป เลือกที่ที่ไม่ใครเขาทำ หน้าทีของเรา คือ เต็มหรืออดช่องว่างให้กับประเทศไทย

อีกไม่กี่วันจะมีการถวายพระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ใครที่เคยรู้จักคุ้นเคยสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ พระองค์ท่านจะรู้อยู่อย่างหนึ่งว่า ท่านมีระเบียบ มีวินัย หลายนคนเลยหาว่าท่านดู ใครมารับมาเชิญให้ท่านไปเป็นหรือไปทำอะไรท่านไม่ค่อยทำ จนกระทั่งคนนึกว่าท่านไม่ค่อยอยากทำอะไรแล้ว พอท่านสิ้นพระชนม์พระกระตือรือร้นของท่านจึงได้เริ่มออกมาทางโทรทัศน์ คนก็เริ่มสงสัยว่าเมื่อก่อนเชิญท่านไปเป็นอะไร ไปทำอะไร ท่านก็ไม่ทำ แต่ปรากฏเอาเข้าจริงท่านทำตั้งเยอะตั้งแยะ แล้วทำไมเรื่องโน้นท่านไม่ทำ แต่ทำไมเรื่องอย่างนี้ท่านถึงมาทำ วันหนึ่งผมเคยทูลถามท่าน ผมกราบทูลถามท่านว่าทำไมท่านถึงมาทำเรื่องส่งเด็กไปแข่งคณิตศาสตร์โอลิมปิก ท่านบอกถามตัวเองก่อนว่าถ้าสมมติท่านไม่ทำแล้วมีใครทำอยู่บ้าง เรื่องนี้ในประเทศไทยนี่ก็จะตายนึกไม่ออกจริง ๆ แล้วทำไมท่านถึงไม่ทรงทำเรื่องเฟลปิกเกมส์ ส่งนักกีฬาไปแข่งโอลิมปิกหรือว่าแข่งกีฬาคนพิการ ท่านบอกว่าสมมติว่าท่านไม่ทำแล้วนี่ก็ออกใหม่ว่า วันนี้มีใครเขาทำ ซึ่งเยอะแยะ ดังนั้นคำตอบจึงอยู่ในตัวว่าทำไมท่านถึงส่งคนไปแข่งคณิตศาสตร์โอลิมปิก วานชีนั้นผมดูโทรทัศน์เด็กไทยไปแข่งฟิสิกส์โอลิมปิกที่อิตาลี ได้รางวัลเหรียญทองกลับมา เด็กคนนั้นก็ลอยหน้าลอยตาให้สัมภาษณ์ที่สนามบินสุวรรณภูมิ ว่าที่ไปกันครั้งนี้เป็นเงินทุนสมเด็จพระพี่นางฯ ส่งไป ถ้าท่านยังมีพระชนม์ก็คงถามท่านอีกว่าทำไมท่านมาเล่นเรื่องฟิสิกส์โอลิมปิก แล้วผมเชื่อว่าท่านจะตอบอย่างเดียวกันว่า ถ้าท่านไม่ทำแล้วใครจะทำ เพราะฉะนั้นท่านจึงทำในสิ่งที่ไม่มีใครเขาทำ

คราวหนึ่งท่านไปงานหรือไปเปิดงานอะไรสักอย่างหนึ่งของมูลนิธิรัชกาลที่ 3 วันหนึ่งผมก็ทูลถามท่านว่า ผมเพิ่งรู้ว่าท่านเป็นประธานมูลนิธิรัชกาลที่ 3 ทำไมท่านถึงรับเป็นประธานมูลนิธิรัชกาลที่ 3 และมูลนิธิทำอะไรที่ไหนท่านไปทำให้หมดเลย ท่านบอกว่าท่านสังกัดอยู่นานแล้ว ว่ารัชกาลที่ 1 รัชกาลที่ 2 แล้วก็ข้ามมารัชกาลที่ 4 รัชกาลที่ 5 รัชกาลที่ 6 รัชกาลที่ 7 รัชกาลที่ 8 มีมูลนิธิมีอนุสาวรีย์ มีกิจกรรมเยอะ รัชกาลที่ 3 เป็นพระเจ้าแผ่นดินที่ยิ่งใหญ่ ถ้าไม่มีพระองค์นี้เอกราชเมืองไทยคงสิ้นไป ถ้าไม่ได้เงินที่ท่านทิ้งไว้ใส่ถุงแดง ที่ไหนรัชกาลที่ 5 จะมีเงินมาไถเอกราชบ้านเมืองจากฝรั่งเศสได้ เงินรัชกาลที่ 3 ท่าน ทำมาค้าขายใส่ถุงแดงเอาทับมุ้งกันไม่ให้ลมเปิด แล้วส่งไว้ก่อนสวรรคตว่าเงินของข้าฯ เมื่อไปถึงรัชกาลหน้าให้บอกพระเจ้าแผ่นดินพระองค์ใหม่ด้วยว่าแบ่งไปทำบุญวัดที่ข้าฯ สร้างไว้ 80 วัดสักครึ่งหนึ่ง อีกครึ่งหนึ่งอย่าใช้สอยเลยให้เก็บไว้ถึงคราวยากอาจได้เอาออกมาไถบ้านเมือง อีก 50 ปีผ่านไปฝรั่งเศสยกทัพเรือเข้ามาปิดปากอ่าวไทยไว้ จะมายึดกรุงเทพฯ ในสมัยรัชกาลที่ 5 เรือรบไทยก็ยิงเรือรบฝรั่งเศสล่มลงจมคาแม่น้ำเจ้าพระยา ฝรั่งเศสก็เลยพาลหาเรื่องว่าไทยรบกับฝรั่งเศส จึงยึดกรุงเทพฯ เรือฝรั่งเศสมาจอดอยู่ที่หน้าท่าพระจันทร์ แล้วก็เรียกร้องให้ไทยชดเชยค่าที่ยิงเรือรบฝรั่งเศส เป็นเงินขณะนั้น 3 ล้านบาท มิฉะนั้นจะเอาประเทศไทยเป็นเมืองขึ้น หาเงินทั้งประเทศไม่พอ 3 ล้านบาท งบประมาณแผ่นดินไม่พอจะครบ ใครไปอ่านเรื่องสี่แผ่นดินบอกเจ้าจอมหม่อมมาลีนางกำนัล ต้องถอดปิ่นถอดสร้อย ถอดแหวนให้เอาไปขายเพื่อเอาเงินมาไถบ้านเมืองก็ได้แค่นั้น สุดท้ายมีคนนี่ก็ออกไปเอาเงินถุงแดงของรัชกาลที่ 3 มาเทออกนับ ถึงได้รวมกันเป็น 3 ล้านบาท เอาไปไถบ้านเมืองมาได้

เรื่องนี้สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอฯ ท่านทรงเล่าแล้วบอกว่า พอมีคนขอให้ฉันเป็นประธานมูลนิธิฉันรับทันทีเพราะได้ทำในสิ่งที่ไม่มีใครเขาทำ ผมเล่าเรื่องนี้เพื่อย้อนกลับมาที่ราชภัฏ ไม่ได้แปลว่าให้ท่านหาเงินใส่ถุงแดงเตรียมไว้จะครบ แต่กำลังจะบอกว่ากำหนดสละรับ พื้นที่ไหน ท้องถิ่นไหน

ที่หรือกิจกรรมไหนที่มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เขายังไม่ทำกันให้ท่านเข้าไปทำ ท่านอธิการท่านเคยเล่าให้ผมฟังผมก็ปลาบปลื้ม ท่านบอกว่าท่านจะไปทำที่อำเภอละงู จังหวัดสตูล ได้ที่มาเรียบร้อยแล้ว เมื่อเข้าท่านพูดมาประโยคหนึ่งในสภามหาวิทยาลัย อาจจะเวอร์ไปสักนิดหนึ่งนะว่า สตูลเขาอยากได้มหาวิทยาลัยมาเป็นเวลานานพันปีแล้ว เวอร์ไปนิดหนึ่งตรงพันปีนั้นแหละ แต่ดูประวัติศาสตร์เถอะ สตูลอยู่แค่นี้แต่ไม่มีมหาวิทยาลัย ไม่มีสถาบันอุดมศึกษา จริงๆ แล้วจังหวัด 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สตูล ปัตตานี ยะลา นราธิวาส ก็มีเรื่องทุกจังหวัด แต่จังหวัดสตูลไม่มีเรื่อง ถ้าเราละเลยไม่เหลียวแลเขาวันหนึ่งสตูลมีเรื่อง เพราะฉะนั้นโอกาสทองแล้วที่จะเข้าไปกันไม่ให้มันมีเรื่อง ก็เอาการศึกษาเข้าไป ที่ไหนก็ตามมหาวิทยาลัยเข้าไป คนมีความรู้ จิตใจสูงขึ้น ปกครองง่ายขึ้น ต่อไปมันจะทำอะไรกันได้อีกเยอะโดยไม่ทำให้เกิดการกระด้างกระเดื่อง เพราะฉะนั้นนี่คือสิ่งที่ดี นี่เป็นตัวอย่าง ก็ลองคิดว่าอาจมีที่อื่นอีกที่เราจะต้องเข้าไปทำ

ถ้าถามว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏจะเข้าไปทำอะไรกับท้องถิ่น ให้ทำอะไรได้บ้าง **ข้อหนึ่งคือเขตพื้นที่ให้กับคนในท้องถิ่น** ผมนึกถึงบอกคำหนึ่ง ง่ายที่สุด คำศัพท์ใครไม่รู้ใช้มาก่อน ผมเลยยืมมาใช้ ภาษาอังกฤษคือ usability คือให้คนในท้องถิ่นได้เข้ามาใช้มหาวิทยาลัยบ้าง ไม่ใช่เข้ามาเรียนถ้าเข้าเรียนต้องบอกว่าเก่งจริงสอบเอ็นทรานซ์เข้ามาสิ ไม่ต้องสอบเอ็นทรานซ์ ไม่ต้องเข้ามาเรียน ให้มหาวิทยาลัยนี้เป็นที่ที่ชุมชนได้เข้ามาใช้ประโยชน์ได้บ้าง ใช้ยังไงก็ได้ที่คืออันที่ 1 ที่ท่านทำ เพื่อท่านจะได้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับท้องถิ่นไม่แปลกแยก

เมื่อไม่กี่เดือนมานี้ผมไปเยี่ยมมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่จันทบุรี ท่านอธิการก็พาเดินชมโน้นชมนี้ ท่านก็ชี้ว่านี่ครับที่อาจารย์เข้ามานี่คือเขตมหาวิทยาลัยราชภัฏแล้วนะครับ ผมก็บอกว่าใช่ อาจารย์กำลังจะบอกอะไรผม ผมกำลังจะบอกว่าเข้ามาในเขตมหาวิทยาลัยแล้วนะครับ ก็พูดอยู่นั้นแหละ พอไปสักนิดเริ่มชี้ว่านี่คือสนามกอล์ฟครับ ก็ไม่เคยเห็นมหาวิทยาลัยราชภัฏไหนมีสนามกอล์ฟอยู่ข้างในนะ ของท่านมีหรือเปล่า ผมถามแล้วไง ใครก็มาเล่นได้ครับ นี่ตั้งแต่ต้นนะครับเพราะว่ามันทำให้มหาวิทยาลัยกับท้องถิ่นเป็นอันเดียวกัน แต่นั่นเขาทำได้เพราะเขามีที่คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีเดิม คือ วังสวนบ้านแก้วของสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี ท่านไปประทับอยู่ เมื่อก่อนท่านเล่นกอล์ฟ ก็บ้านท่านท่านก็สร้างสนามกอล์ฟเอง วันหนึ่งท่านขายหรือยกให้แก่วิทยาลัยครูแล้วเขาก็ทำเป็นราชภัฏ สนามกอล์ฟก็อยู่ ก็ขอบคุณที่อธิการท่านไม่รื้อสนามกอล์ฟเอาไปทำอย่างอื่นก็เก็บไว้เป็นสนามกอล์ฟ วันนั้นคนจันทบุรีไปเล่นกอล์ฟตั้งแต่ผู้ว่าราชการจังหวัด อธิบดีศาล หัวหน้าศาล นักธุรกิจ จนกระทั่งเขมรก็บินมาแล้วมาเล่นกอล์ฟที่นี่ ถามว่านัดเล่นกอล์ฟที่ไหนคนก็บอกนัดเล่นกอล์ฟที่มหาวิทยาลัยราชภัฏ ชื่อมหาวิทยาลัยราชภัฏก็ไปทั่วแล้วครับ **นี่คือคำว่าเขตพื้นที่ให้คนในท้องถิ่น** นี่ย่าเพิ่งเชื่อผมเดี๋ยวจะรื้อหอพักทำสนามกอล์ฟอีก ถ้าทำได้ก็ทำนี่คืออันที่หนึ่งเขตพื้นที่ให้กับท้องถิ่นได้

เมื่อไม่นานมานี้ผมมาเปิดงานที่นี่ งานวัฒนธรรมนั่นก็เป็นการให้พื้นที่นะ ที่จริงงานในนั้นก็ตองงานวัดนั่นเอง แต่นั่นคือการให้พื้นที่กับท้องถิ่น คนในท้องถิ่นก็รู้อะไรจะไปงานวัดงานแหลมงานสมิหลาที่ไหน เพราะเขาเลิกจัดกันแล้ว หรือจะรอดจัดก็อีกนาน เดือนนี้ก็ไปงานสงกรานต์ เดือนนั้นก็ไปงานก่อพระเจดีย์ทราย เดือนนี้ก็ไปงานกฐิน เดือนนั้นก็ชั๊กพระ พอเดือนนี้ไม่มีกิจกรรมที่

ใน ราชภัฏสงขลา ก็จัดงานวัฒนธรรม เอา เอกชัย ศรีวิชัย มา เพิ่งได้ยินเมื่อเช้า อธิการบอก พออาจารย์กลับไปแล้วก็เอาวงดนตรีสุนทราภรณ์มา ถ้าผมรู้ผมก็อยู่วันนั้น และนี่คือให้พื้นที่กับ ท้องถิ่นครับ มันจะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หอสมุดก็ให้คนในท้องถิ่นมาใช้ สนามฟุตบอลให้เด็ก แถวนั้นเข้ามาเตะ แล้วเมื่อก็ผมได้ยินเรื่องล่าสุดเก็บมาจากโต๊ะกินข้าว ดิ้นเต้นมาก ท่านบอกว่าท่าน กำลังจะให้ที่ติดกับรั้วมหาวิทยาลัยทักษิณ ตัดถนนเชื่อมจากถนนกาญจนาภิเษกไปออกข้างหลังตรง สวนสัตว์ เพราะว่าถ้าจะไปสวนสัตว์รถต้องไปเลี้ยวตรงสำโรงรถมันติด ก็เลี้ยวมันตรงนี้แหละ ผมถึง บอกว่าจะทำอะไรเพื่อท้องถิ่น ไม่ใช่ขอธิการบติเข้าไปปรึกษาญานี้คนเดียว บุคลากรทั้งหมดต้องเข้าใจ ผมพูดดีกันซะก่อน เพราะพอไปถึงขั้นที่ธิการท่านจะให้ที่ทำถนน เดี่ยวจะเห็นอาจารย์ นักศึกษา ออกมาต่อต้านไม่ยอมให้ แต่โครงการนี้ก็ไม่ใช่ว่ามหาวิทยาลัยจะไปออกเงินสร้าง ท่านให้คนอื่นเป็นคนสร้าง แต่ให้ที่ นี่คือนี่ที่ท่านทำให้กับท้องถิ่นครับ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่กรุงเทพฯ รัฐบาล ใช้เวลาเจรจาอยู่นานเหลือเกินกว่าเขาจะเปิดพื้นที่ด้านหลังให้ตัดถนน ข้ามไปออกที่ราชมังกลาภิพาสถานได้ จุฬายาและเกษตร รัฐบาลใช้เวลาานเหลือเกินกว่าเขาจะยอมให้รถอื่น ซึ่งไม่ใช่รถของคนใหม่มหาวิทยาลัย ตัดข้ามผ่านถนนอังรีดูนังออกมาพญาไทได้ วันนี้ได้แล้ว และนี่คือการทำให้กับท้องถิ่นที่ทำให้เขารู้สึก ผมถึงพูดถึงว่าให้ที่ที่ท่านพูดถึงการจัดงาน พูดถึงว่าท้องถิ่นมีกิจกรรมอะไร ท่านไปร่วม พูดถึงว่าให้มาเล่นฟุตบอลได้ ให้มาเล่นกีฬาได้ ของเหล่านี้ทำได้โดยสมเหตุสมผล โดยไม่รบกวนเรา

ผมพูดเรื่องนี้เพราะว่าเมื่อไม่นานมานี้เอง ผมมีเหตุจะต้องไปค้นคว้าหนังสือที่ห้องสมุด มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งซึ่งอยู่ใกล้สนามหลวง เขาไม่ให้เข้า เมื่อบอกว่าผมเป็นใครเขาตกใจกมือไหว้แล้วให้เข้า แต่เขาเก็บสตางค์ ผมบอกผมไม่ได้ไปเยี่ยมผมไปนั่งอ่าน เขาบอกไม่ได้ ถ้าเป็นคนในมหาวิทยาลัยเข้าไปใช้ได้ ท่านเป็นคนนอกท่านต้องเสียเงินบริจาค ถ้าบริจาคผมให้แต่ถ้าเก็บเงินเป็นค่าดูผมไม่ให้ ขอโทษไม่ใช่บริจาคคะ ต้องเสียเงิน แก้วกระเบื้องมาให้ดู ผมเลยกลับเลย ผมถือว่าไม่ให้พื้นที่แก่ท้องถิ่น ไม่รู้เขาอาจนึกว่าผมไม่ใช่ท้องถิ่นก็ได้ แต่ให้แล้วให้ฟังใจครับ ท่านไม่ต้องเชื่อแล้วทำตามที่ผมพูดให้ทำเท่าที่ทำได้ ทั้งหมดอยู่ในหัวข้อเดียว หัวข้อที่หนึ่ง มหาวิทยาลัยต้องให้พื้นที่ตัวแก่ท้องถิ่นตามสมควร มันถึงจะได้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ เขาไม่รู้สิคิดว่าเราเป็นมนุษย์ประหลาดแปลกแยกที่มาจากชุมชนเขา

ข้อสอง สิ่งที่ท่านจะทำให้กับชุมชนได้ก็คือ การเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย แม้กระทั่งการเปิดหลักสูตร การตั้งคณะ การจัดวิชาสอน การเชิญครูมาสอน ท่านช่วยคิดถึงท้องถิ่นหน่อย จะตั้งคณะอะไร จะเปิดวิชาอะไร วิชานี้จะเอาใครมาสอน เพราะโดยมากท่านเอาความเท่ห์เข้าว่า เขาจะนึกว่าโน้นต้องเอามาจากกรุงเทพฯ เท่ห์กว่านั้น ต้องเอาจากอเมริกา ความจริงบางทีคนในท้องถิ่นที่จะสอนได้ก็มี แต่เหนือกว่าเรื่องคนคือหลักสูตรวิชาและการเรียนการสอน แม้กระทั่งการรับเด็กนักเรียนนั้นก็ต้องให้โอกาสแก่คนในท้องถิ่นนั้น ท่านทำอยู่แล้วผมรู้ แต่ว่าถ้าพูดกับท่านอธิการท่านคณาจารย์ผมอาจจะไม่พูดเรื่องนี้ แต่พอมักันมาก ๆ ไม่รู้เป็นใครก็ต้องอาศัยปริญญา

ผมเล่าถึงเรื่องราชภัฏรำไพพรรณีอีกเพราะว่าเพิ่งไปมา แล้วผมค่อยเล่าเรื่องของท่านเวลาผมไปรำไพพรรณีอีก อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีจันทร์บุรี ท่านมาบอกกับผมบอกว่า

เราตั้งคณะขึ้นมาคณะหนึ่งคณะใหม่ครับ ที่แรกผมฟังก็เฉย ๆ เพราะการเปิดคณะนั้นคณะนั้นมันก็เปิดกันได้ มาหูฝั่งตอนที่อธิการบอกว่า ตั้งคณะสอนการต่อเรือ ผมตื่นเต้นมาก จันทบุรีนั้นคือเมืองแห่งการต่อเรือมาแต่โบราณ ทำไมพระเจ้ากรุงธนบุรีพระเจ้าตากสินออกจากอยุธยา จึงได้ตีฝ่าด่านผ่านเมืองชลบุรีไปทาบหม้อข้าวหน้าเมืองจันทน์ แล้วเข้าไปยึดเมือง ตอบว่าเพราะเมืองนั้นมีไม้มาก มีคนจีนมากที่นั่น แล้วต่อเรือได้ตีมาก แล้วเมื่อท่านยึดเมืองจันทบุรีได้ ก็ให้ช่างชาวจีน ต่อเรือได้ทั้งหมด 200 ลำ ยกทัพเรือลงมายึดป้อมมิวชัยประสิทธิ์ที่ธนบุรี ไปต่ออยุธยาได้ แล้วจึงประกาศอิสรภาพ ในสมัยรัชกาลที่ 3 สมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาประยูรวงศ์ส่งลูกชายคนโตท่านชื่อหลวงนายสิทธิ์ ไปเรียนวิชาต่อเรือที่เมืองจันทบุรี แล้วกลับมาตั้งอู่ต่อเรือที่กรุงเทพฯ อีกไม่กี่ปี หลวงนายสิทธิ์ได้เป็นสมเด็จพระเจ้าพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ ผู้สำเร็จราชการในสมัยรัชกาลที่ 5 สมัยก่อนคนเรียนต่อเรือต้องไปเรียนที่เดียวในประเทศไทยคือจันทบุรี 100 กว่าปีมาแล้ว เมืองจันทน์หยุดการต่อเรือ วันนี้ราชภัฏรำไพพรรณีตั้งคณะสอนวิชาต่อเรือ นี่คือการสำคัญที่ให้แก่ท้องถิ่น

นี่ขึ้นได้เรื่องให้พื้นที่แก่ท้องถิ่นในข้อหนึ่งเมื่อก็เลยมาแล้ว ผมไปลำปางอธิการราชภัฏลำปางพาไปเดินดูนั่นดูนี่แล้วก็ชี้ให้ดูว่า นี่ละครับ ผมยอมเสียห้อง ๆ หนึ่งให้กับ ก.พ. ผมถามว่าท่านไปเสียอะไรให้เขา ให้ ก.พ. มาใช้ คือ เวลาที่ ก.พ. จะสอบรับคนเข้ารับราชการเด็กต้องลงไปสอบที่กรุงเทพฯ เวลาติดประกาศว่ามีทุนอะไรไปเรียนเมืองนอกต้องพาไปดูที่กรุงเทพฯ เวลาข้าราชการต้องสอบเลื่อนขั้น ต้องลงไปสอบที่กรุงเทพฯ เวลาคนจะไปเรียนต่อเมืองนอกต้องไปติดต่อฝ่ายแนะแนวการศึกษาต่างประเทศของ ก.พ. ที่กรุงเทพฯ วันนี้ ก.พ. ขอพื้นที่ยกโขยงมาตั้งที่ราชภัฏลำปาง เพราะฉะนั้นคนในภาคเหนือ ทั้งหมดไม่ต้องไปกรุงเทพฯ มาที่ราชภัฏลำปาง ท่านจะได้ประกาศ และเห็นดูรู้เหมือนคนที่กรุงเทพฯ บอร์ดนี้เรื่องทุน บอร์ดนี้เรื่องเรียนต่อ บอร์ดนี้เรื่องแนะแนว บอร์ดนี้เรื่องเกี่ยวกับรับราชการ บอร์ดนี้เรื่องสอบเลื่อนขั้น แล้วที่เหลืออยู่โล่ง ๆ ไม่มีบอร์ดอะไรมาติดก็จะมีคนของ ก.พ. มาติดมาบรรยายทุกเสาร์ทุกอาทิตย์ อธิการเลยกระซิบบอกที่อาจารย์เห็นเดินไปเดินมาที่นั่งรถแน่นอนที่นี่ ครั้งหนึ่งเป็นนักศึกษาราชภัฏอีกครึ่งพวกไหนก็ไม่รู้มายู่อยู่กับ ก.พ. **นี่คือให้พื้นที่แก่ท้องถิ่น** แล้วจะบอกให้รู้เลยว่าที่ทำอะไรด้วยกันอีกแห่งหนึ่งแบบเดียวกันเลย ให้พื้นที่แบบเดียวกันเดียวกับ ก.พ คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เพราะฉะนั้นนี่คือตัวอย่างแล้วย้อนกลับไปถามที่ข้อที่หนึ่งนะ

ข้อที่สามคือ การที่มหาวิทยาลัยราชภัฏมีบทบาทในการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น ท่านนั้นเป็นขุมคลังวิชาการความรู้ ท่านเก่ง ท่านแมน ท่านแน่น แต่มหาวิทยาลัยไม่ได้มีหน้าที่ว่าใครอยากเรียน สอบเอ็นทรานซ์เข้ามาแล้วมานั่งเรียนกันสอนกัน จะมีคนจำนวนหนึ่งที่ไม้ออกเข้ามา แต่ควรที่จะเอาเข้ามาขัดสนใจวิวรรณและให้ความรู้ ระยะสั้นระยะยาวอะไรก็แล้วแต่ให้ท่านไปคิดเอา วันนี้ท่านได้ทำอยู่แล้วละ เมื่อเข้าผมนั่งเปิด ๆ รายงานที่ท่านอธิการเอามาให้ดูก็ตื่นเต้นดีใจ ไปที่อื่นผมก็จะยกตัวอย่างให้ ทุกวันนี้ก็หากินเอาทางนี้ไปขายทางโน้น เอาทางโน้นมาขายทางนี้ เมื่อเข้าได้เปิดอ่านราชภัฏสงขลาเอาพวกอาสาพวกตำรวจมาสอนภาษาอังกฤษ นี่คือของดีคือคำว่าพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น คนเหล่านี้จำเป็นต้องรู้ภาษาอังกฤษ แต่ถ้าให้รู้โดยการเสียเงินค่าสมัครเข้าเรียนที่นั่นเขาไม่ไป ไม่ต้องเสียเงินสมัคร เข้าเรียนสอบเอ็นทรานซ์เขาก็ไม่สอบ แก้เกิ่นที่จะทำอย่างนั้นแล้ว ราชภัฏจัดโครงการข้าราชการในท้องถิ่น เอาพระเจ้าอวาสสัก 4-5 จังหวัดมาอบรมบรรยายถวายความรู้ ผมถามท่านอธิการแห่งนั้นว่าทำไมถึงทำ ท่านบอกว่ารอมานานไม่เห็นกรมการศาสนา

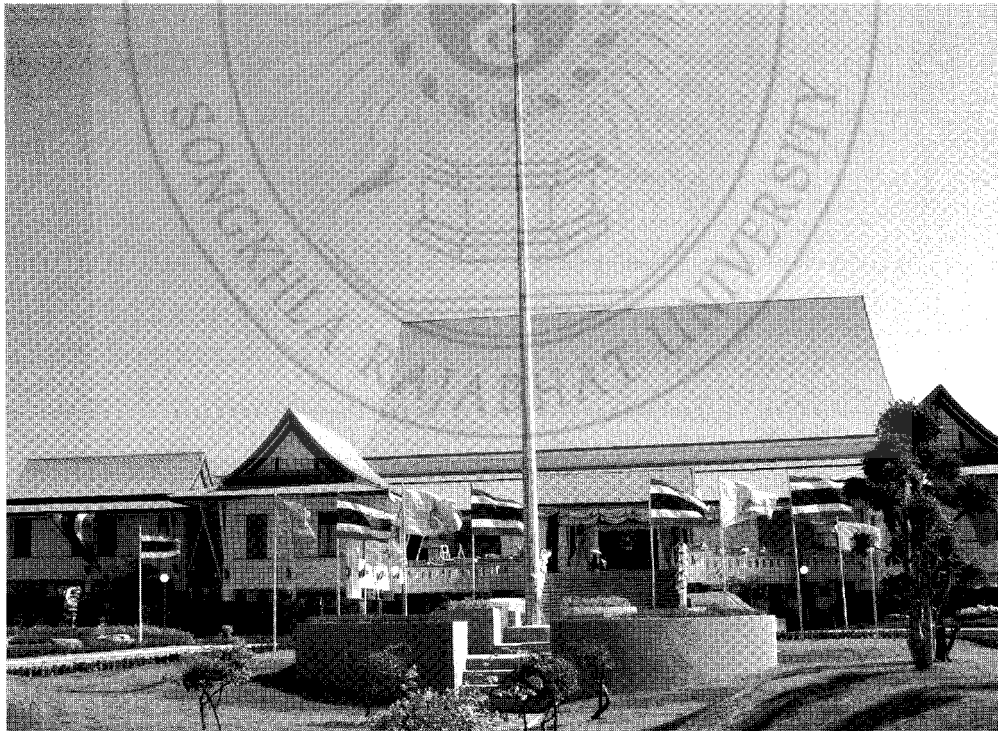
ทำ ผมเลยทำ ผมเลยถามข้อที่สองว่า แล้วมหาวิทยาลัยราชภัฏมีคนมีความรู้ไปสอนพระแล้วหรือเปล่าหรือกรับต้องนิมนต์พระมาสอนพระ แต่เราให้ที่เราจัดหลักสูตร เราบริการภัตตาหาร ความจริงอีกข้อหนึ่ง ก็คือว่าเราได้เงินอุดหนุนมาทำ ผมถามว่าท่านเอาเงินอุดหนุนมาจากไหน สำนักพุทธ ถูกนี่ถูกอีก อย่าไปห่วงเรื่องเงินเรื่องทุนเรื่องรอนเลยครับ เมื่อจะทำมันทำได้ทำได้ บางแห่งก็มีคนออกให้ บางแห่งคนไม่ออกให้ ท่านเก็บเอาจากคนที่เรียน เพราะฉะนั้นการอบรมบุคลากรในท้องถิ่นมีตั้งแต่อบรมพระ อบรมนักธุรกิจท้องถิ่น เรื่องนั้นเรื่องนี้ เกี่ยวกับการทำมาหากิน อบรมข้าราชการเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาธิบาล หรือจะอบรมการเมืองการปกครอง อบรมจนถึงนักการเมืองในท้องถิ่น

เร็ว ๆ นี้เอง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้ลงนามใน MOU คือ บันทึกข้อตกลงกับมหาวิทยาลัยราชภัฏหลายแห่งรวมทั้งสงขลาด้วย ให้มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาจัดสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ นี่คือให้ปริญญาคนที่เข้าไปอยู่ใน อ.บ.จ. อ.บ.ต. เทศบาล คนเหล่านี้รู้บ้างไม่รู้บ้าง มีปริญญาบ้างไม่มีปริญญาบ้าง จบเกษตรบ้าง จบวิทยาศาสตร์บ้าง จบครูบ้าง แต่สิ่งหนึ่งที่เขาต้องรู้หน่อยคือการเมือง การปกครอง กฎหมาย พอเอามาเรียนกัน 3 เดือนก็ยังไม่ได้อะไรเรียน 6 เดือนก็ยังไม่ค่อยได้อะไร ถ้าจะให้ได้อะไรก็ต้องให้รู้สึกคุ้มกับที่จะมาเรียนแล้วมาได้ อย่กระนั้นเลยคุณมาเรียนแล้วคุณเอาปริญญาไป แต่คุณไม่ต้องมาสอบเอ็นทรานซ์เหมือนชาวบ้าน ถ้าสอบกันคุณก็แพ้ลูกคุณ ก็คือบริการอีกอย่างหนึ่งในการที่จะทำพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น นำทำมากแล้วได้รายได้ด้วย แล้วบางทีไม่ต้องมาทำที่นี่ด้วยนะ สัญจรออกไปทำที่ไหนก็ได้นะแต่จะคิด

ข้อที่สี่ อันนี้เรื่องสำคัญแล้วก็อาจจะไม่ยากและสนุก คุณจะทำได้ดีอยู่แล้ว คือ การที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเข้าไปมีบทบาทในเรื่องศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์ของท้องถิ่น ผมว่าวันนี้ทุกแห่งทำแล้วละ และทุกมหาวิทยาลัยทำทั้งนั้น เพราะว่ามหาวิทยาลัยทั้งหมดในประเทศไทยมีวัตถุประสงค์หรือว่าหน้าที่สำคัญอยู่ข้อหนึ่ง คือ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยทุกแห่ง มีหน้าที่อยู่ 4 อย่าง การเรียนการสอน การวิจัย การบริการสังคม และ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม หลายมหาวิทยาลัยนึกไม่ออกว่าการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมนี้ ทำอะไร ผมยังขำเลย แต่อย่างน้อยก็ต้องทำ ถ้าไม่ทำเขาจะถือว่าผิดภารกิจหน้าที่ แต่นึกไม่ออกว่าจะทำอะไร เขาเลยทำอะไรรู้อย่างรีบร้อน สร้างเรือนไทย ไปดูมีทั้งหมดละเรือนไทย ศาลาไทย แล้วพอใครมาถามว่าทำไม ก็นี่ไงทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม แล้วอย่างอื่นค่อยคิดทีหลัง ความจริงทำได้เลย มหาวิทยาลัยอื่น ๆ เวลาพูดถึงทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมนี้เขาไม่ใช่ท่องถีนนะ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ แต่เมื่อราชภัฏผูกพันกับท้องถิ่นคำว่าทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เอกลักษณ์ ภูมิปัญญา ประวัติศาสตร์ โบราณคดี จึงต้องตามด้วยคำว่าของท้องถิ่น

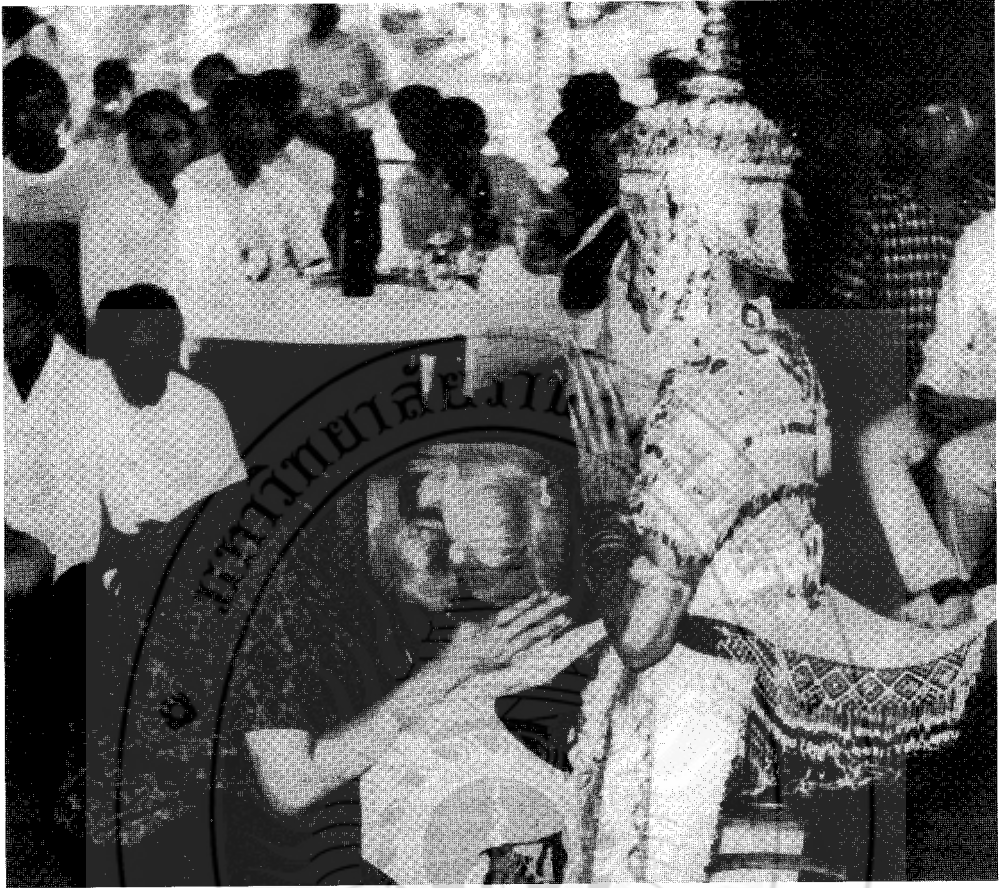
เมื่อเข้าทำนุอธิการบดีราชภัฏอธิบายในที่ประชุมสภามหาวิทยาลัย ว่าหอประชุมแห่งใหม่ดูก็เก๋ก็เท่ก็สวยก็งามดี แต่ทั้งหมดคือศิลปะที่พัฒนามาจากศิลปะเรือนไทยพ่อแม่ลูกซึ่งอยู่ที่เกาะยอ นี่ถูกนี่ดี เมื่อถามผมกระซิบท่านข้าง ๆ ว่า แล้วต่อไปจะดูแลกันอย่างไร ผมเลยแนะนำบอกว่าไม่มีอะไรทำก็ให้คนเช่าแต่งงาน คือไม่มีใครมาใช้ประโยชน์ต่อไปก็โทรม จัดนิทรรศการ จัดงาน จัดบรรยาย จัดวิชาการ เพราะว่าผมเห็นราชภัฏสงขลาห้องประชุมเยอะเหลือเกิน ไอ้นี่แห่งหนึ่งไอ้นั้นแห่งหนึ่งเยอะไปหมด แล้วสุดท้ายก็ถ้าหวังอันนั้นก็มาใช้ห้องนี้ อยู่ไปนาน ๆ ห้องนี้ดีห้องโน้นเจ๋ง ถ้าไปใช้ห้องโน้นหมดห้องโน้นก็โทรม เพราะฉะนั้นมันต้องคิดแล้วจะบริหารจัดการ ซึ่งท่านบอกท่านคิดไว้แล้ว ขอให้ท่านกลับมาบอสองเถอะ แต่ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา โบราณคดี อยู่ในมือของมหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่งที่ต้องทำ

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรการแสดงโนราของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ณ สนามบินบ้านทอน อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ ดวงวิเศษ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ถวายรายงาน

ผมรู้มานานแล้วราชภัฏสงขลาได้ทำสิ่งหนึ่ง ซึ่งเคยไปต่อว่ามหาวิทยาลัยทักษิณว่า เรื่องควรจะทำคุณไม่ทำ ราชภัฏสงขลาเอาไปทำแล้ว คือ ส่งเสริมเรื่องโนราแล้วทำได้ ดีตั้งแต่เมื่อไปครอบครัว แล้วถ่ายทอดความรู้มาจากศิษย์ขุนอุปถัมภ์นรากร ครูโนราที่เก่งที่สุดในโลก เก่งขนาดหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช เขียนลงในสยามรัฐตอนท่านยังอยู่เลย ไม่ใช่ตอนนี้ะ ว่ารำงามเหมือนกับเทวดามาร่า ไม่ใช่คน ท่านบอกผมเห็นกัมมกราบโดยสนิทใจว่านี่คือเทวดา ท่านถึงเรียกว่า พุ่มเทวาชุนอุปถัมภ์นรากร ลูกศิษย์ลูกหาท่านก็ถ่ายทอดมา ถ้าใครไม่สนใจโยตี วันหนึ่งก็หายหมด ก็รำกันตามศาลหลักเมืองต่อไปนี้ ที่นี้รับถ่ายทอดมาแต่ก็อยู่ในวงแคบเล็ก ๆ เล่นกันไม่เท่าไร จนวันหนึ่ง เอาไปรำถวายสมเด็จพระนางเจ้าฯ ท่านประทานเงินมาแสนหนึ่งเมื่อ 10 กว่าปีมาแล้ว แล้วนำประทับใจที่สุดเมื่อท่านพระราชทานเงินแสนหนึ่งแล้ว ถ้าท่านเฉย ๆ เสียก็คงเงียบ ๆ ประโยคสุดท้ายท่านหันมาบอกก่อนที่ท่านจะเสด็จขึ้นพระตำหนักว่า ปีหน้ามาดูหวังว่าจะได้เห็นอีกที่นี้ราชภัฏอยู่ไม่ได้แล้ว รำกันใหญ่เลยปีนั้น เพื่อว่าปีหน้าได้รำถวาย แล้วท่านก็พระราชทานอีกเบ็ดเสร็จหลายปีรวมกันเป็นล้านแล้ว แล้วก็สอนกันต่อๆ มา นี่คือวิธีหนึ่งที่จะรักษาไว้ได้

ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช กราบขอพรพ่อขุนอุปถัมภ์นรากร (พุ่ม เทาว) ณ โรงแรมสมิหลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา เมื่อปี พ.ศ. 2517

ยังมีอย่างอื่นอีกท่านลองคิดดูซึ่งผมไม่มีความรู้พอในเรื่องนี้ และเคยยกตัวอย่างมาหลายที่แล้วว่าเกาะขอมมีอะไรดี ๆ เยอะ สำนวนแบ่งพื้นที่กับมหาวิทยาลัยทักษิณ อะไรที่มหาวิทยาลัยทักษิณทำเราก็ไม่ทำ อย่างผ้าเกาะขอม ผมรำคาญมาหลายปีแล้วนะ ใครให้ใส่ ผมไม่ใส่เพราะซักรั้วที่เดียวจริงเลย ทำไมไม่ยอมไม่คิดไม่ทำอะไรให้ดี เดิมทีผ้าที่เมืองจันทบุรียอมสีก็ตก เวลาซักก็ไม่มีใครอยากใช้ เสื้อจันทบูรณใครนั่งลุกขึ้นสัติดกันไปเลยนะ จนสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณีท่านไปประทับอยู่ ท่านได้พัฒนา ท่านจ้างคนจากเมืองนอก จนกระทั่งทำให้ยอมสีเสื้อจันทบูรณได้ดี ดังไปทั่วโลก และท่านเป็นคนแรกที่บอกว่าอย่าทำเป็นเสื้อเลย ทำเป็นที่ปรองจวน ทำเป็นที่รองแก้วเล็ก ๆ จากเสื้อผืนใหญ่นั่งกันทั้งบ้านเปลี่ยนเป็นที่รองจวนเล็ก ๆ แล้วก็ขายดีเป็นเทน้ำเทท่า ยิ่งกว่าตอนเป็นเสื้อหนัก ๆ เข้า ท่านบอกว่าเมื่อทำได้หมดทุกอย่างแล้วทำตั้งแต่รองจวน รองแก้ว เป็นเสื้อ เป็นกระเป๋าคู่เป็นที่เดียวกันแล้วขายทั้งแพ็ค เส้นหมี่เมืองจันทบุรี มีมานานแล้วแต่ก็งั้น ๆ สมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี ท่านไปพัฒนาจนกลายเป็นก้วยเดี่ยวเส้นจันทน์แล้วดังไปทั่ว ก็มาดู สงขลาสิว่าทำอะไรได้อีก

เมื่อไม่นานมานี้ผมได้คุยกับนักเกษตรท่านหนึ่ง คือ ศาสตราจารย์ จรัญ จันทลักขณา เป็นคนสงขลา ท่านบอกอาจารย์วิชญ์จ๊กว๊วชนใหม่ รู้ครับ เคยดูไหม ไม่เคยครับ ทำไมถึงไม่เคยดู ก็อยากดูแต่ไม่รู้ดูที่ไหน แล้วคุณรู้ไหมว่าว๊วชนมันเป็นเทคนิค เป็นศิลปะ ว๊วชนใดไหนถึงจะชนได้ ชนแล้วมันเป็นอย่างไร ชนแล้วให้ชนะทำอะไร ชนแล้วถ้ามันเกิดตายแล้วทำอะไรต่อ เนื้อว๊วชนเอาไปกินได้ไหม เขาต้องเลี้ยงพันธุ์ไหนถึงเอามาชน ของอย่างนั้นมันเป็นของคู่กับภาคใต้ นะครับ แต่ทุกวันนี้มีแต่จะเสื่อมสลายหายไป มันควรจะมีการเรียน การสอน การพัฒนา เป็นหลักสูตรสั้น ๆ อะไรก็ตาม ฉะนั้นฝากไว้ให้คิดว่าคุณจะทำอะไรได้บ้าง เผื่อปีหน้าราชภัฏจะตั้งคณะ ว๊วชนขึ้น

ท่านเคยคิดไหมว่าในจังหวัดสงขลาที่มีขนมหรืออาหารอะไร ที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด มีเยอะนะครับ บางอย่างทั้งจังหวัดมีอยู่เจ้าเดียวด้วย เจ้านี้ตายเมื่อไรก็หายไปเมื่อนั้น ของอย่างนี้ทำไมไม่ไปสืบไปสานทะนุบำรุง ไม่ได้แปลว่าเอาไปตั้งเป็นคณะ แต่ว่าเมื่อท่านเรียนท่านสอน ท่านจะทำอะไรได้อีกหลายอย่างสุดแท้แต่ท่านคิดออกว่าจะทำอะไร ใครเป็นชาวสงขลาท่านรู้จักขนมกรอกไข่ไหมครับ ไข่ใหม่ มีใครในท้องถิ่นที่ไม่รู้จักบ้างดีกว่า คนไม่รู้จักจะเยอะ แล้วท่านรู้ไข่ใหม่ เจ้าที่ขายตั้งอยู่ที่ไหน ไข่ใหม่ครับ แล้วรู้ไหมว่าทั้งจังหวัดสงขลามีอยู่เจ้าเดียว ไข่ใหม่ครับ แล้วรู้ไหมว่าทั้งโลกมีอยู่เจ้าเดียว คือเจ้านั้น แล้วเคยรู้ไหมว่าถ้าเขาตายเสียนี้จะทำอย่างไรต่อ ไม่มีละ ท่านรู้ไข่ใหม่ว่าหมูสุดที่ตั้งไปทั่วประเทศมีขายอยู่ 2-3 แห่ง ในจังหวัดสงขลา เช่น ที่ตรงหลักเมือง วันไหนอยากกินไปบายก็รู้ว่า เขาปิดร้านหมดไม่มีเพราะเขาขายหมด เทคนิคอย่างนี้ทำไมถึงไม่มีการเผยแพร่ไม่มีการถ่ายทอด ยังมีอีกตั้งเยอะ ที่นี้จะเอามาทำอย่างไร ให้มันยั่งยืน ให้มันถาวร ลองคิดดู

ท่านมีคณะเทคโนโลยีการเกษตร ทำอย่างไรให้ขนมกรวยทำแล้วอยู่นานได้ 3 เดือน ะไรอย่างนี้ มีอยู่วันหนึ่งผมเจอหม่อมราชวงศ์ถนัดศรี ก็บอกคุณชายชิมอะไรมาเยอะแยะผมจะให้ไปชิมอะไรที่สงขลา แกถามว่าเจ้าไหน ผมบอกว่าเจ้าไหนก็ได้แต่ที่สงขลาอร่อยมาก คือ ข้าวมันแกงไก่หายไป 3 เดือนเจอคุณชายถนัดศรีแกบอกว่าคุณมาหลอกผม ผมไปกินมาแล้วไม่ได้ความ ผมถามคุณชายกินเจ้าไหน แกบอกชื่อเจ้านั้น ผมบอกไม่ได้ชื่อเจ้านั้นกิน ผมชื่อเจ้านั้น พอฟังปั๊บ ผมรู้เลยว่าเอ๊ยว่าข้าวมันแกงไก่มันคือข้าวมันแกงไก่ แต่ละเจ้ามันไม่เหมือนกัน แสดงว่าเทคนิคมันผิดกันแล้วนะครับ ไอ้สิ่งอย่างนี้มันก็พัฒนาได้ คำว่าพัฒนาไม่ได้แปลว่าต้องสอนนะครับ เอามาฝึกเอามาเขียนเป็นตำรา เอามาเผยแพร่ สุดแท้แต่ท่านจะไปทำ นี่ยกตัวอย่างมาทั้งหมดอยู่ในข้อเดียวเท่านั้น คือ ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา

ประวัติศาสตร์นี้ก็สำคัญ ผมเคยถามมาหลายคนว่าประวัติศาสตร์ ข้อนี้ผมไม่ได้ว่าท่านเคยรู้หรือไม่ว่าพระเจ้าตากสินเคยมานอนอยู่สงขลา 3 เดือน ไม่มีใครรู้ มีบางคนถามนอนโรงแรมไหน บางคนมาถามว่ามาตอนไหน ตอนที่ท่านปราบก๊กต่าง ๆ ท่านเป็นพระเจ้าแผ่นดินท่านปราบก๊กเจ้าฝางไข่ใหม่ครับ เจ้าพิมาย แล้ววันหนึ่งท่านลงมาปราบก๊กนครศรีธรรมราช พอปราบก๊กนครศรีธรรมราชเสร็จท่านเลยมาแวะสงขลา ไม่รู้มาทำไม แต่แวะมาก็แล้วกันละ มาถึงสงขลาเจ้าเมืองไม่มีความสามารถ ปลดเจ้าเมืองแล้วตั้งจินคนหนึ่งขึ้นมาเป็นเจ้าเมือง จินคนนั้น คือ ต้นตระกูล ณ สงขลา มาจนบัดนี้ แล้วมาอยู่ตั้ง 3 เดือนจัดการบ้านเมืองจนเรียบร้อย แล้วท่านตั้งสงขลาให้เป็น

เมืองหน้าด่าน เมืองหน้าด่านนี้ แปลว่าชายแดน พอเลยจากสงขลาไปไม่ใช่ของเรา เลยไปก็เป็นปัตตานี เป็นไทรบุรี แล้วคราใดก็ตามที่อยู่ชยา หรือธนบุรี หรือกรุงเทพฯ อ่อนแอ เมืองชายแดนก็จะยกทัพมารบกับสงขลาเพื่อขึ้นไปตีนครฯให้ได้ ถ้าชนะสงขลาบุกไปนครศรีธรรมราช ถ้าชนะนครศรีธรรมราช ก็บุกกรุงเทพฯ เพราะฉะนั้นกรุงเทพฯ ต้องส่งทหารมาปะทะปะกันที่สงขลา สงขลาจึงต้องเป็นแหล่งชุมนุมทางทหารตอนนั้นพอ ๆ กับรัฐประเศ วันนั้น

ผมเคยบรรยายไว้เมื่อเดือนที่แล้วที่ผมมาว่า สมัยรัชกาลที่ 3 เมื่อตอนไทรบุรี ปัตตานี แข็งเมือง ไม่ยอมส่งดอกไม้เงินดอกไม้ทอง แล้วก้าวร้าวยกทัพมาตีเมืองสงขลา สงขลาไม่มีสมรภูมิที่สงขลารบกับปัตตานีอยู่ตั้งนาน วันนั้นได้ใหม่ว่าสมรภูมิที่ตายกันตั้งเยอะอยู่ที่ไหน ซึ่งไม่ได้ถ้าสนใจ ขวนขวายจริง ๆ มันต้องหาได้ แล้วสร้างเรื่องเป็นแหล่งท่องเที่ยว แล้วมันอาจจะทำอะไรได้เยอะที่มันมีเงินมีทองเข้ามา รัชกาลที่ 3 ส่งขุนนางสองพี่น้องเข้ามาลงมาเป็นพระยาทั้งคู่ มาอยู่ที่นี้ 3 เดือนปราบกบฏสู้กับข้าศึกจบเรียบร้อยชนะ ท่านก็สร้างเจดีย์ขึ้นบนหัวเขาแดง คนที่สร้างองค์คนน้องสร้างองค์เป็นอนุสรณ์เจดีย์ดำ เจดีย์ขาวมาจนทุกวันนี้ เจดีย์ยังอยู่จนเดี๋ยวนี้ แต่คนสงขลาลืมไปแล้วว่าเจดีย์อะไร สร้างทำไมและใครสร้าง

เจดีย์สองพี่น้อง บนเขาแดง อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา สร้างในสมัยรัชกาลที่ 3

สองพี่น้องตระกูลขุนนาค พอท่านกลับไปแล้วก็ได้เป็นใหญ่เป็นโต คนพี่ได้เป็นสมเด็จเจ้าพระยา เรียกว่าสมเด็จเจ้าพระยาองค์ใหญ่ คนน้องก็ได้เป็นสมเด็จเจ้าพระยา เรียกว่าสมเด็จเจ้าพระยาองค์น้อย คนพี่ไปสร้างวัดเรียกว่าวัดประยูรวงศ์ เพราะท่านชื่อเจ้าพระยาประยูรวงศ์ คนน้องไปสร้างวัด เรียกว่าวัดพิชัยญาติ เพราะท่านชื่อสมเด็จเจ้าพระยาพิชัยญาติ เป็นตระกูลขุนนาคสืบมาจนถึงคุณสร้าง ผมเคยไปเยี่ยมเยียนพบปะกับผู้หลักผู้ใหญ่ตระกูลขุนนาคพวกนี้ แปลกใจไปเห็นนั้น

กินข้าวย่า ผมถามว่าทำไมบุณนาคเขาแขกไม่ใช่เหรอ ลงเรือมาจากเมืองอิหร่าน ทำไมกินข้าวย่าได้คำตอบที่ประทับใจ เมื่อวันหนึ่งผมไปอ่านหนังสือ อาจารย์ศีกฤทธิ์เขียน ท่านบอกตระกูลบุณนาคเขาจะกินอาหารอยู่สองอย่าง คือ หนึ่งข้าวหมกไก่เพราะเป็นแขกมาจากอิหร่าน อีกอย่างหนึ่งคือกินข้าวย่า เพราะสมเด็จพระยาสองพี่น้องไปนอนอยู่สงขลา 3 เดือน กินข้าวย่าทุกวัน เมื่อกลับเข้ามาทำกิน แล้วลูกหลานก็ทำกินสืบมาจนทุกวันนี้ คือเรื่องแบบนี้มันต้องจำ ต้องเล่า ต้องฟัง ต้องสอน ต้องเรียน แล้วต้องถ่ายทอด แล้วมันทำให้น่าฟังเยอะ คนขายข้าวย่าในสงขลาตะโกนขายข้าวย่าคะข้าวย่าคะ ไม่มีใครซื้อกิน ข้าวย่าสมเด็จพระยาชายตินะ ใครจะเอาไปใช้ก็ได้ละ อันนี้

ข้อที่ห้า ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏได้เข้าไปทำกับท้องถิ่นอยู่แล้ว แล้วขอร้องให้ทำต่อไปให้มากขึ้น ผมก็เกี่ยวข้องอยู่ด้วยเรื่องนี้ คือ บทบาทในการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา คนที่อยู่กรุงเทพฯเวลาเอ่ยชื่อ ทะเลสาบสงขลาทีภาพไม่ออก ความเป็นจริงที่นึกออกก็คือเกาะหนู เกาะแมว นั่นไม่ได้อยู่ในทะเลสาบแต่อยู่ในมหาสมุทร แต่ในแผ่นดินมันจะมีทะเลสามชั้น อยู่ตอนบน ตอนกลาง ตอนล่าง แล้วก็ตอนบนไหลลงตอนกลาง ตอนกลางไหลลงตอนล่าง ตอนล่างไหลออกอ่าวไทย ออกสู่มหาสมุทรตรงเกาะหนูเกาะแมว ที่เรียกว่าทะเลสาบสงขลาคือทะเลที่อยู่ในแผ่นดิน ตอนบน ตอนกลาง ตอนล่าง ทะเลสาบเหล่านี้ไหลลงมาตั้งแต่นครศรีธรรมราชตอนล่าง พัทลุงจนกระทั่งมาถึงสงขลา เกาะยออยู่ในทะเลสาบแล้วน้ำก็ไหลออก ที่นี้แผ่นดินที่คั่นอยู่ระหว่างทะเลสาบ 3 ทะเลสาบกับอ่าวไทย เรียกว่าคาบสมุทรสทิงพระ เป็นแผ่นดินที่อยู่ตรงกลางขนานด้วยน้ำสองข้าง น้ำข้างหนึ่งก็คือทะเลสาบ น้ำอีกข้างหนึ่งก็คือทะเลหลวง เรียกมาแต่โบราณว่า คาบสมุทรสทิงพระ คาบสมุทรสทิงพระไม่ได้กระจอกเลยนะครับ เป็นคาบสมุทรที่มีความเจริญรุ่งเรืองมานานับพันปี เราไม่รู้เลยจนกระทั่งเราไปเจอหม้อ เจอไห เจอกระดุก เจอวัต เจอเจดีย์ เจอพระปรางค์ เจอเทวรูป เจอพระโพธิสัตว์ อวโลกิเตศวร ซึ่งในประเทศไทยไม่มีที่ไหนเลยนอกจากที่นี่ เพราะฉะนั้นมันไปอยู่ได้อย่างไร คงไม่มีใครไปปล้นมาแล้วเอามาฝังไว้หรอก เขาคงสร้างเขาคงทำกันมาเมื่อพันปี แล้วทำไมถึงทำกับบอกว่า ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โบราณคดี มันเริ่มที่ตรงนี้ นั่นคือยุคศรีวิชัยนะครับ เพราะฉะนั้นแสดงว่าคาบสมุทรสทิงพระเจริญมาเป็นพันปี ใครไม่เชื่อ ขึ้นไปได้ ไปดูวัดพะโคะ หลวงพ่อทวด ไปดูวัดดีหลวง สารพัดวัด อาจารย์บรรจงรู้เรื่องดีที่สุดในเห็นเคยเอาอะไรต่ออะไรมาอธิบายทั้งหมดที่เล่าก็จำมาจากแก ผิดก็โทษแกละ

ที่นี้ทะเลสาบสงขลาที่มีตอนบน ตอนกลาง ตอนล่าง มันมองในแง่วิถีชีวิตมันคือวิถีชีวิต แต่โบราณกาลเป็นอยู่อารยธรรมของชาติ มองในแง่ของการเกษตรมันคืออู่ข้าวอู่น้ำ สองฟากฝั่งนั้นปลูกข้าว นาทุ่ง ปลูกต้นตาล ชาวบ้านขึ้นตาลมาตั้งแต่โบราณ มองในแง่ของทรัพยากรทางทะเลปูปลากุ้งหอยมากมายชุกชุม วันนี้ทั้งหมดที่ผมเล่าคืออดีตทั้งนั้นนะครับ ต้นตาลทั้งหมด ข้าวก็ไม่มีนาทุ่งก็ไม่มี หรือมีก็ทะเลาะกันระหว่างนาทุ่งกับนาข้าว วัตวาทารามอะไรที่ผมเล่าก็พังทลายวินาศพินาศสันตะโรไปหมดแล้ว ในทะเลปลาปูกุ้งหอยก็ไม่มี อะไรก็ไม่เท่ากับพอดิ้นเงิน ผมจำได้ผมคนที่นี้ 30 ปีที่แล้ว ผมไปเกาะยอไปล่าปากเหลือกินเพราะน้ำมันลึก วันนี้ท่านเกือบจะเดินจากฝั่งไปเกาะยอได้แล้วนะเพราะน้ำมันตื้น เจ้าหน้าที่เคยอธิบายให้ผมฟังว่าน้ำรอบเกาะยอ เกาะยอที่เรารู้จักลึกเฉลี่ย 1 เมตร แปลว่าจมลงไปไม่ตายนะครับ

สองปีที่แล้วก็พาผมนั่งเรือไปดูอุทยานนกน้ำคูขุด ผมไม่เคยไปผมเพิ่งไปหนั้นละ เจ้าหน้าที่เกษตรที่อธิบายพูดสิ่งที่ทำให้ผมตกใจมากกว่า ท่านเห็นไหมครับ เกาะนั้นที่เราจะไปกัน ผมบอกเห็น เมื่อก่อนนี้ไปลำบากมากครับ เพราะว่าเมื่อก่อนนี้เกาะนั้นอยู่ห่างออกไป เดียวนี้ไปง่าย เพราะเกาะนั้นเลื่อนเข้ามาอยู่ใกล้เรา ผมถามทำไมเกาะนั้นเป็นอย่งนั้น เขาบอกไม่ใช่หรอก ความเป็นจริงก็คือว่าแผ่นดินฝั่งโน้นมันตื้นมันขึ้น จนกระทั่งมันยื่นออกมาจะชิดเกาะนั้นแล้ว เมื่อมันเข้าเข้าไปเยอะ เมื่อก่อนนั่งเรือไปชั่วโมงหนึ่งถึงเกาะนั้นนั่งเรือ 10 นาที ก็ถึงแล้ว พอออกจากแผ่นดินนิดเดียวก็ถึงเกาะ เพราะแผ่นดินมันยื่น มันตื้น มันยื่นออกมาหมด สวะมันเต็ม อีกไม่นานเราก็เดินไปเกาะหนูได้ ดีไม่ดีเลิกลอยอังคารตรงนั้นเพราะที่มันตื้น นี่คือเหตุผลที่ต้องมีการพัฒนา ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นการใหญ่ ตั้งแต่ชุดลอกสันดอน ชุดลอกให้มันลึก แล้วก็ดูแลจัดระเบียบ เรื่องไซปลา เรื่องการประมง ต้องเอาพันธุ์ปลาปล่อย ต้องดูแลเรื่องระหว่างชาวหน้าชว กับนาทุ่งที่ทะเลสาบมันอยู่ ต้องปลูกต้นตาลขึ้นแซมให้มันมาก ต้องรื้อฟื้นวิถีชีวิตคนสองฟากฝั่ง ต้องทะนุบำรุงโบราณสถานโบราณวัตถุ เอาประเพณีวิถีชีวิตเดิมกลับเข้ามา แล้วก็ทำให้มันเป็นแหล่งอาหาร ปลาปล่อยในทะเลสาบสงขลาและอ่าวไทยนั้นเลี้ยงคนทั้งประเทศมาเป็นเวลานานนะครับ เดียวนี้ไม่มีใครที่เป็นชาวสงขลาถ้าจะนึกชื่อปู ชื่อปลา ชื่อกุ้ง ชื่อหอย ชื่อกั้ง อะไรแปลก ๆ ใตวันนี้นึกให้ตายก็นึกไปเถอะมันไม่มีอะไรให้แล้ว เพราะฉะนั้นมันถึงมีโครงการใหญ่ถือเป็น โครงการใหญ่อันดับ 3 อันดับ 4 ของประเทศชื่อว่า พัฒนาลุ่มน้ำ ทะเลสาบสงขลา ทำกันมาหลายรัฐบาลแล้ว ผมยอมรับเลยว่าขอเขาไปในบางรัฐบาลเมื่อไปโยงกับเรื่องการเมืองเข้า มันก็หรือบที่ว่าไปพัฒนาอะไรกันนักหนา เพราะพัฒนาไปมันก็ไม่เลือกเรา แต่วันหนึ่งมันต้องพัฒนามันต้องทำ เพราะฉะนั้นโครงการวันนี้ที่มีอยู่มันจึงปะทะปะทัง วันหนึ่งก็ตั้งขึ้นมาวันหนึ่งก็ซบเซาลงไป

เมื่อไม่กี่ปีมานี้ ตอนนั้นผมเป็นประธานพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ไม่ค่อยรู้เรื่องหรอก แต่เขาคงเห็นว่าเป็นคนสงขลาเหมือนกัน เขาก็ตั้งมาเป็นประธาน ผมตื่นเต้นมากเลยในปีที่มีการทำแผนพัฒนา และที่ตื่นเต้นสุดขีดเลยไปที่ไหนผมก็อธิบายเรื่องนี้ให้ฟังอยู่เรื่อย เพิ่งเห็นโครงการใหญ่โครงการเดียวในประเทศไทยที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จับมือกับเทคโนโลยีราชมงคล จับมือกับมหาวิทยาลัยทักษิณ และจับมือกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เอาอาจารย์ใครเก่งทางไหน จัดเป็นทีมมาหมดแล้วมาทำงานร่วมกัน ทีมนี้เก่งเรื่องประชาสัมพันธ์ คุณไปประชาสัมพันธ์กับชาวบ้าน ทีมนี้เก่งเรื่องชุดลอกทะเลสาบคุณไปทำเรื่องชุดลอก ทีมนี้เก่งเรื่องปล่อยปลาปล่อยกุ้งลงในทะเล คุณไปทำเรื่องนี้ ทีมนี้ชำนาญเรื่องวิถีชีวิต วัฒนธรรม อารยธรรมคุณไปทำเรื่องโน้น แล้วก็มาร่วมกันทำแผนพัฒนา แผนนี้ 5 ปี 10 ปี แล้วก็รัฐบาลก็ให้เงินไปทำด้วยนะ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาก็ได้เงินมาพอสมควรที่จะทำเรื่องนี้ ก็ร้อยล้านนะท่าน 300 ร้อยล้านบาท นี่แห่งเดียวนะ ฟาดเข้าไป 300 ล้าน แล้วโครงการนี้ทำกันเป็นสิบ ๆ ปีครบกว่าจะเสร็จ กว่าจะทำให้ทะเลสาบสงขลาปล่อยปลาปล่อยกุ้งเพิ่ม กว่าจะทำให้เกาะยอห่างออกไป กว่าจะทำให้หน้ามันลึก กว่าจะทำให้ต้นตาลโดนดเชียวสวะรัง กว่าจะทำให้วิถีชีวิตคนกลับมาอย่างเหมือนเดิม ราชภัฏหรือไม่ใช่ราชภัฏก็สามารถมีบทบาทไปทำสิ่งอย่างนี้ได้

และที่เรื่องสุดท้าย ที่ท่านจะเข้าไปทำกับท้องถิ่นได้ ยังไม่เกิด แต่กำลังจะเกิดเตรียมตัวไว้เถิดเมื่อถึงเวลาที่จะทำได้นะ เป็นสิ่งที่พูดกันมาตลอด 70 กว่าปี ว่าชะตาชีวิตของคนในประเทศไทย จังหวัด ท้องถิ่นต่าง ๆ อยู่ที่คนกรุงเทพกำหนด ซึ่งจริง จะพัฒนาอะไร จะทำถนน

ทำสะพาน ทำเขื่อน ทำอะไรก็ช่างกรุงเทพฯเป็นคนกำหนด กรุงเทพฯที่ว่า นี่คือ กระทรวง ทบวง กรม ที่อยู่ส่วนกลาง ทำอย่างไร ที่จะทำให้ ท้องถิ่นหรือท้องที่ จังหวัด ตำบล เขาคิดหรือ มีส่วน กำหนดบ้างว่า เขาอยากได้อะไร เขาจะทำอะไรก่อนหรือเขาจะทำอะไรหลัง เรื่องอย่างนี้ถ้าไป ร้องแร่แก่กระเชิงบอกกับทางส่วนกลาง คุณก็คิดไป ใครไม่ทำอะไรคุณ มันไม่ใช่แต่คิดถ้าคิดก็เอา เงินมาสิ ส่วนกลางไม่ให้ ถ้าคุณคิดคุณก็หาเงินเอง ถ้าเราคิดเราหาเงินให้แล้วเราก็ไปทำ ซึ่ง ท้องถิ่นก็ไม่ได้อยากได้ เพราะฉะนั้นสิ่งที่รับเข้ามาเป็น เวลา 70 ปี มาแล้ว ก็คือว่าทำอย่างไร หนอที่จะให้จังหวัดแต่ละจังหวัดตั้งงบประมาณเองได้ โดยไม่ต้องให้กระทรวง ทบวง กรม ตั้งงบให้ บัดนี้เป็นจริงแล้วครับ เมื่อมีการแก้ไขพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน สมัย นายกรัฐมนตรี โดยการแก้ว่า นอกจากกระทรวง ทบวง กรม จะเป็นผู้ของงบประมาณแผ่นดินมาพัฒนา แล้ว ให้จังหวัดของบได้ จังหวัดไหนอยากจะทำอะไรตั้งงบขอไปเลย ต่อไปเราจะเห็นผู้ว่าราชการ จังหวัดเดินไปอธิบายนงบประมาณชี้แจงงบประมาณ ถ้าคุณชี้ได้ คุณได้เงิน ได้เงินมาเอามาทำแล้ว มันจะยุ่งต่างกันตรงไหน ถ้ากรมเขาขอให้ ต่างครับ

ผมยกตัวอย่างมาตลอด เช่น สมมติว่าจังหวัดสงขลาอยากจะมีหอดูดาว เราก็บอกไป ทางกรมอะไรสักกรม ซึ่งมีหน้าที่ ผมนึกไม่ออก กรมอะไรดูแลเรื่องหอดูดาว บอกไปทางกรมนี้ ว่าช่วยตั้งงบหน่อยสิ แล้วมาสร้างหอดูดาวให้สงขลา ถ้ากรมนี้เขาเชื่อท่านเขากลับท่านเขาก็ไปตั้ง งบให้ แล้วพอได้งบมาสมมติว่า 500 ล้านบาท ท่านรู้ไหมวันหนึ่ง ท่านอธิบดีกรมนี้เปลี่ยนไปคนใหม่ มาเป็นอธิบดี กรมนี้ขึ้นกับกระทรวง รัฐมนตรีของพรรคอีกพรรคหนึ่ง เขาสามารถโยกงบ 500 ล้าน บาท ที่สร้างหอดูดาวไปสร้างหอดูดาวที่จังหวัดพิษณุโลกได้ไม่ผิดกฎหมาย เพราะขอให้ป็นหอดูดาว

ผศ.ดร.ไพโรจน์ ดวงวิเศษ อธิการบดี สํารวจสถานที่ก่อสร้างหอดูดาวภูมิภาคสำหรับประชาชนจังหวัดสงขลา ซึ่งจะสร้างบนเนินเขารูปช้าง โครงการดังกล่าวเป็นความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับ สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปี 2554

ท่านโยกงบหอดูดาวไปสร้างเขื่อนไม่ได้ ท่านโยกงบหอดูดาวไปเป็นงบหอดูดาวได้โดยย้ายจังหวัด เพราะฉะนั้นคือโทษของการที่กรมของงบประมาณ ถ้าเมื่อใดจังหวัดสงขลาของบได้เอง ก็ของบ 500 ล้านบาท มาสร้างหอดูดาวที่จังหวัดสงขลา แล้วพอได้งบมา 500 ล้านบาท เปลี่ยนอธิการราชภัฏ เปลี่ยนผู้ว่าสงขลา ก็ให้มันรู้ไปว่า อธิการคนใหม่หรือผู้ว่าคนใหม่โยกงบ 500 ล้านบาทที่ได้มาแล้วไป สร้างหอดูดาวที่กำแพงเพชรก็เอาสิ แต่ตอนที่เงินของกรม กรมจะโยกหน้าตาเฉยนะ ที่นี้พอจังหวัดขอ จังหวัดก็ไม่ยอมให้จังหวัดอื่นเอาไปใช้ไหมละ ก็ต้องปกป้องสุดใจขาดดินเพื่อสร้างหอดูดาวที่สงขลา นี่เป็นเพียงตัวอย่างเรื่องเดียว อาณิสร์ของการที่จังหวัดของบได้เอง แล้วมันก็ไม่เชิงบุดูดาวอย่างเดียวกันครับ ถนน สะพาน เขื่อน โรงเรียน โรงพยาบาล อะไรที่จังหวัดจะทำ แล้วจังหวัดพอได้งบมาแล้ว จังหวัดจะมีปัญญาไปทำหรือ

เมื่อก่อนกรมชลประทานไปสร้างเขื่อน พอได้งบกรมชลประทาน ก็สร้างเขื่อน จังหวัดสงขลาของบมาสร้างเขื่อนแล้วจังหวัดสงขลา เอาปัญญาที่ไหนไปสร้างเขื่อน มันไม่ต้องมีปัญญาหรอก แต่ขอให้มีเงิน เมื่อมีเงิน 500 ล้านบาทสร้างเขื่อนที่สงขลา เราก็กู้เงิน 500 ล้านบาท จ้างกรมชลประทานแล้วทำไมไม่ให้กรมชลประทานตั้งแต่แรก ไม่ได้ถ้ากรมชลประทานตั้งแต่แรก พอได้เงินแล้ววันหนึ่งมันจะเปลี่ยนเขื่อนจากสงขลาไปอยู่ที่หนองบัวลำภู แล้วเรื่องจริงนะครับ ถ้าไม่ยกจ้างกรมชลประทานทำทำจะจ้างบริษัททำก็เรื่องของท่าน แต่ให้กรมชลประทานมาคุมงาน เพราะลักษณะมันจะต้องเป็นอย่างนี้ในประเทศไทยติดอยู่คนเดียวเท่านั้น เมื่อตอนกฎหมายนี่เข้าสภา เขากถามกลางสภาว่าแล้วจังหวัดของบเป็นหรือแล้วจังหวัดรู้หรือว่าควรเอาเงินมาทำอะไร แล้วจังหวัดรู้หรือว่า ควรจะทำอะไรแล้วให้ไปขอเงินจังหวัดไม่รู้หรือ เพราะอะไร เพราะไม่เคยทำ แล้วทำไมกรมทำเป็น กรมทำ 70 ปี ปีที่ 71 มันคล่องแล้ว ทำไมจังหวัดจะทำไม่เหมือนจังหวัดไม่เคยทำ ขอสัก 70 ปีคล่อง แล้วใน 70 ปีนี้ทำไงจึงเสร็จเขาไม่รอจน 70 ปีหรือครับ ปีที่ 10 เขาก็โยกงบกลับไปหากรมชลประทานเดิมละ แต่สิ่งที่ให้จังหวัดทำได้ บัดนี้พระราชกฤษฎีกาออกมาแล้ว พระราชกฤษฎีกานี้คือพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการตั้งงบประมาณให้จังหวัด สารคือหนึ่งจังหวัดของบได้เอง โดยการจังหวัดจะตั้งงบเอง จังหวัดต้องทำแผนพัฒนาจังหวัด ให้รู้ว่าปีนี้ ปีหน้า จังหวัดจะทำอะไรบ้าง 10 อย่าง 20 อย่าง ตกลงกันขึ้นมาเสร็จ แต่ละอย่างใช้เงินก็ตั้งเสร็จ บอก คร.ม แล้วไปบอกสำนักงบประมาณ แล้วไปบอกสภา แล้วก็เข้ากฎหมายงบประมาณออกมา แล้วจังหวัดจะไปทำเป็นหรือแผนพัฒนาจังหวัดรู้ว่าทำไม่เป็นผู้ว่าทำไม่เป็นหรือ หรือทำเป็นแต่ก็จะไม่ถูกใจชาวบ้าน เพราะในที่สุดผู้ว่าก็จะคุยกับนายกเหล่ากาชาดอยู่ 2 คน เพราะฉะนั้นแผนพัฒนาจังหวัดก็มาจากการระดมสรรพกำลังในจังหวัด ถามคนในจังหวัดว่าคุณอยากได้อะไร ปีหน้าเราจะเอาอะไรดี สงขลาี่ละต้องถามกัน อย่างนั้น ต้องมีเวที ต้องถามพระ ต้องถามดาโต๊ะ ต้องถามโต๊ะครู ต้องถามนักธุรกิจ ต้องถาม อ.บ.ต. อ.บ.จ. ต้องถามเทศบาลทั้งหมดในสงขลา แล้วใครจะมาเป็นกุนซือให้จังหวัดในการทำแผน บอกเลยครับมหาวิทยาลัย ในท้องถิ่น กฎหมายเขาเขียนไว้เลย เขาไม่ได้เขียนราชภัฏนะ เพราะมันไม่ได้มีทุกแห่ง สถาบันอุดมศึกษาต้องเป็นที่ปรึกษาจังหวัดในการทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพราะแน่นอนสถาบันอุดมศึกษา ไม่ใช่ท่านอธิการไพโรจน์ แต่มหาวิทยาลัยมีตั้งหลายสารพัดคณะ ถึงจะมีหลายคณะมันก็จำกัดแค่นี้ ที่มีตั้ง 7 คณะ เขาถึงใช้คำว่าสถาบันอุดมศึกษาต้องทำแผนไปไม่ได้ทำฟรีเขาจ้างทำนะครับ

เพราะฉะนั้นแผนพัฒนาสงขลาต่อไปนั้น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กับ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ต้องจับมือร่วมกันไปเป็น ศูนย์จังหวัด ในการทำแผน ค่าจ้างได้มาแบ่งกัน ราชภัฏก็ต้องส่งคนไปทำ ใครละที่จะไปทำถ้า ด้านเกษตรก็เทคโนโลยีเกษตรไป ถ้าด้านอุตสาหกรรมก็เทคโนโลยีอุตสาหกรรมไป ด้านการตลาด ด้านบัญชี ไม่รู้ท่านมีที่ด้านก็ไปทำกันช่วยกัน ด้านนี้มหาวิทยาลัยเน้นเขาเก่ง กว่าให้เขาทำ ด้านนี้ มหาวิทยาลัยเน้นเขาก็ให้เขาทำ ก็ไปจับมือร่วมกันทำ ที่นี้มันจะมีบางจังหวัดที่ไม่มีมหาวิทยาลัย เช่น สตูล ใครจะไปทำให้ผู้ว่าสตูล ก็อยู่ที่ใครไปคว้าพื้นที่นั้นละ ก็ท่านไปเปิดวิทยาเขตเราก็ไปทำละ

นี่คือลักษณะที่เกิดขึ้นในประเทศไทยต่อไปนี้ และนี่คือบทบาท ผมว่าที่สำคัญที่สุดที่ มหาวิทยาลัยจะทำให้กับท้องถิ่นได้ เมื่อรวมกันที่ว่าไป 6 เรื่องแล้วนะ

หนึ่ง มหาวิทยาลัยช่วยเปิดพื้นที่ของท่านให้กับท้องถิ่นบ้าง

สอง การเรียนการสอน การศึกษาการวิจัย การหาอาจารย์ การรับเด็ก ช่วยค้ำจนถึงท้องถิ่น บ้าง

สาม ช่วยพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่น ให้เขาฉลาดเฉลียวเรียนรู้ ทันขึ้นมาบ้าง ซึ่งบุคลากรในท้องถิ่นเป็นใครก็ได้ ท่านจะเอาปริญญา ก็ได้ หรือเป็นโครงการระยะสั้นก็ได้

สี่ ช่วยเหลียวแลด้านศิลปวัฒนธรรม โบราณคดี ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญา เทคโนโลยีของ ท้องถิ่น

ห้า พุดกับราชภัฏสงขลาโดยเฉพาะ คือ การพัฒนาลุ่มน้ำ ทะเลสาบสงขลา

หก การช่วยจังหวัดในการทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อตั้งงบประมาณมาใช้กับจังหวัด

รวมความนี้ทั้งหมดก็คือ บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาใน ท้องถิ่นที่ทำให้แก่ท้องถิ่นได้ ส่วนที่มาทั้งหมดนี้จะทำได้จริงหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับบุคลากรทั้งหลายที่ต้องช่วยกันร่วมมือร่วมใจกันนะครับ และก็ความเจริญหรือผลที่จะได้จากงานนี้มันก็ตกอยู่กับท้องถิ่นนี้แหละ มันก็ไม่ได้ไปไหนเสีย ผมก็ได้ใช้เวลามานาน นานกว่านี้เดียวตกเครื่องบิน ก็ขอยุติแต่เพียงเท่านี้ครับ